

Arbeidsnotat
2021:8

Pandemiske prøvelser

En studie av hvordan koronapandemien har påvirket yngre forskere i Norge

Lina Ingeborgrud og Silje Marie Svartefoss

NIFU

Arbeidsnotat
2021:8

Pandemiske prøvelser

En studie av hvordan koronapandemien har påvirket yngre forskere i Norge

Lina Ingeborgrud og Silje Marie Svartefoss

Arbeidsnotat 2021:8

Utgitt av Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU)
Adresse Postboks 2815 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Økernveien 9, 0653 Oslo.

Prosjektnr. 20238

Oppdragsgiver Akademiet for yngre forskere
Adresse Drammensveien 78, 0271 Oslo

Fotomontasje NIFU

ISBN 978-82-327-0513-9
ISSN 1894-8200 (online)

Copyright NIFU: CC BY 4.0

www.nifu.no

Forord

Det har nå gått mer enn ett år siden hele Norge stengte ned. I universitets- og høgskolesektoren har det i løpet av denne perioden med jevne mellomrom blitt uttrykt bekymring for hvordan dette har påvirket yngre forskere spesielt. Flere undersøkelser har vist til at yngre forskere har blitt ekstra hardt rammet av pandemien, men vi trenger kunnskap om i hvilken grad og ikke minst på hvilke måter de har blitt rammet. Dette arbeidsnotatet gir derfor innsikt i yngre forskeres situasjon under pandemien.

Arbeidet har blitt utført på oppdrag for Akademiet for yngre forskere. Vi håper notatet kan være til hjelp i akademiets arbeid med å følge opp konsekvensene av koronapandemien for yngre forskere i norsk UH-sektor.

Arbeidsnotatet bygger på datamateriale fra NIFUs nylig publiserte undersøkelse av konsekvenser og håndtering av koronapandemien ved norske universiteter og høgskoler. NIFUs undersøkelse tok for seg perioden fra 12. mars og ut vårsemesteret 2020, og derfor må funnene i vårt notat også leses i lys av dette.

NIFUs prosjektgruppe for dette arbeidet har bestått av Silje Marie Svartefoss og Lina Ingeborgrud. Svartefoss har gjennomført de kvantitative analysene, og Ingeborgrud har vært prosjektleder og har utført de kvalitative analysene. Ingeborgrud er selv medlem av Akademiet for yngre forskere, men i dette arbeidet har hun rolle som NIFU-forsker.

Vi vil få takke Espen Solberg ved NIFU for gode innspill underveis og for å ha lest og kommentert utkastet. Vi vil også takke Akademiet for yngre forskere for et interessant oppdrag og et godt samarbeid.

Oslo, 30.04.2021

Espen Solberg
forskningsleder

Innhold

Sammendrag	7
1 Introduksjon	10
1.1 Bakgrunnen for undersøkelsen og definisjon av «yngre forskere»	10
1.2 Om arbeidsnotatet: metode og oppbygging	11
2 Arbeidssituasjon.....	13
2.1 Tilgang til egnet arbeidssted.....	13
2.2 Organisatoriske forhold, arbeidsbetingelser og arbeidsmiljø	15
2.3 Nedstengning og de yngre forskernes helse	18
2.4 Tidsbruk knyttet til omlegging av undervisning.....	19
2.4.1 Undervisningsoppgaver på bekostning av forskning.....	21
2.4.2 Digital undervisning er krevende	22
2.4.3 En lite motiverende undervisningsopplevelse.....	23
2.5 En ny veiledningssituasjon	24
2.6 Oppsummering	30
3 Forskning	31
3.1 Opplevd støtte fra institusjonen	31
3.2 Betydning av ulike ressurser til forskning.....	32
3.3 Pandemiens hindringer for forskning.....	33
3.3.1 Reiserestriksjoner som hindring for forskningsarbeid.....	35
3.3.2 Hindringer for samarbeid og formidling.....	37
3.4 Forskningshverdagen under korona: store forskjeller mellom forskere med og uten ansvar for barn	38
3.5 Tid brukt på forskningsaktiviteter i perioden.....	43
3.5.1 Tid brukt på forskningsrelatert samarbeid	45
3.5.2 Tid brukt på formidling i perioden.....	47
3.6 Oppsummering	49
4 Tanker om fremtiden.....	51
4.1 Pandemiens konsekvenser for framtidig karriere.....	51
4.2 Tanker om akademisk reisevirksomhet i fremtiden	55

4.3	Oppsummering	58
5	Metode.....	59
5.1	Utvalg og analyse av flervalgsvar	59
5.1.1	Metodiske betraktninger	61
5.2	Analyse av fritekstsvar	63
5.3	Datamateriale fra intervjuer	64
	Referanser.....	65
	Vedlegg 1: Spørreskjema til faglig ansatte	66
	Tabelloversikt.....	87
	Figuroversikt.....	88

Sammendrag

Koronapandemien traff universitets- og høyskolesektoren med full tyngde i mars i fjor, og er i skrivende stund heller ikke over, verken for universitets- og høyskolesektoren (UH-sektoren) eller samfunnet ellers. Både ansatte og studenter er berørt av pandemien, men i dette notatet belyser vi situasjonen til yngre forskere spesielt. Vi definerer yngre forskere som faglig ansatte (innen forskning og/eller undervisningsarbeid) under 45 år. Vi ser at denne gruppen kan ha noen felles utfordringer med å etablere seg i forskningsverdenen, enten det gjelder kvalifisering til fast stilling, opprykk eller det å bli anerkjent som en dyktig forsker og attraktiv samarbeidspartner. Videre befinner denne gruppen seg gjerne i samme livssituasjon med tanke på familie- og omsorgsansvar, og kan dermed ha noen særlige utfordringer i en uoversiktlig tid med nedstengning og hjemmeskole/barnehage. Det er heller ikke gjort noen undersøkelser i Norge av hvordan yngre forskere, definert etter alder, har blitt (og fortsatt er) påvirket av koronasituasjonen, og vi vil bidra til å tette dette kunnskapshullet.

Arbeidsnotatet tar for seg hvordan pandemien har påvirket yngre forskeres arbeidssituasjon, forskningsaktiviteter og tanker om framtiden. Vi vil her vise til hovedfunn på disse tre områdene.

Undervisningsoppgaver som spiste opp forskningstiden

I første del av notatet undersøker vi hvordan koronapandemien påvirket de yngre forskernes arbeidssituasjon. Vi finner at den nye digitale undervisningssituasjonen førte til økt tidsbruk for mange yngre forskere med undervisningsoppgaver, og en sterk bekymring for hvordan dette har spist opp forskningstiden. 78 prosent rapporterte at de brukte mer tid til planlegging av undervisning, og kvinner brukte mer tid enn menn på dette. Omtrent halvparten av respondentene i midlertidige ansettelsesforhold og i stillingskategorier med mål om hovedfokus på forskning, hadde brukt mer tid totalt sett på undervisning i perioden. Digital undervisning ble opplevd som mer krevende enn fysisk undervisning, og det ble opplevd som mindre motiverende å forelese for det som ble referert til som «svarte firkanter i zoom».

Nesten 1 av 4 veiledere brukte noe mer eller mye mer tid på veiledning av doktorgradsstipendiater, mens 1 av 5 veiledere brukte noe eller mye mindre tid på veiledning. Både doktorgradsstipendiatene og veilederne var delt i synet på hvordan nettbasert veiledning og oppfølging fungerte under nedstengningen. For noen doktorgradsstipendiater hadde digital veiledning fungert som et alternativ, mens 1 av 3 hadde følt seg overlatt til seg selv i perioden. Veilederne syntes i noe større grad enn doktorgradsstipendiatene at den digitale veiledningen hadde fungert. De trakk fram at studentenes/stipendiatenes engasjement hadde mye å si for om den digitale veiledningen ble vellykket.

Store forskjeller i tid til forskning mellom yngre forskere med og uten ansvar for barn

Vi har undersøkt hvordan forskningen og forskerhverdagen ble påvirket av koronasituasjonen, og finner at 2 av 3 yngre forskere med ansvar for barn fikk mindre tid til å konsentrere seg om forskning i perioden, mot 2 av 5 yngre forskere uten ansvar for barn. 1 av 4 yngre forskere fikk mer tid til fordypning i forskning. Vi finner de største forskjellene i tid brukt på forskning mellom dem med og uten ansvar for barn uavhengig av kjønn. Allikevel ser vi at kvinner fikk mindre tid til forskning enn menn, og en større andel kvinner både med og uten barn fikk mindre tid til forskning sammenlignet med menn med og uten ansvar for barn.

Særlig yngre forskere i undervisningsstillinger fikk mindre tid til forskning i perioden, men det var også en stor andel i forskningsintensive stillinger, som forskere, stipendiater og postdoktorer, som fikk mindre tid til forskning.

En stor andel av de yngre forskerne opplevde i større eller mindre grad manglende tilgang på utstyr eller verktøy samt reiserestriksjoner som sentrale hindringer for forskning i perioden fra 12. mars og ut vårsemesteret. En større andel av de mer etablerte forskerne anså reising som en hindring for forskning sammenlignet med mindre etablerte forskere, som stipendiater og postdoktorer. Derimot ble enkelte typer reisevirksomhet ansett som veldig viktig for de minst etablerte forskerne, for eksempel reising i forbindelse med feltarbeid og utenlandsopphold.

Yngre forskere i midlertidige stillinger mest bekymret for framtidig karriere

Når det gjelder de yngre forskernes tanker om pandemiens langsiktige konsekvenser for egen forskerkarriere, var det i stor grad kandidater i midlertidige stillinger som var bekymret for framtidig karriere og videre jobbsikter. Videre så nærmere 2 av 3 yngre forskere for seg å redusere antall jobbreiser (som krevde fly og overnatting) i framtiden, også av hensyn til familie og klima. Noen fikk mulighet til å delta på arrangementer fordi de hadde blitt digitale. Allikevel mente et godt

flertall at fysiske konferanser er viktige for faglig utbytte, og et knapt flertall mente også at fysiske møter er helt nødvendig for forskningssamarbeid.

Datakilder og metode

Arbeidsnotatet bygger på nye analyser av datamaterialet fra NIFUs spørreundersøkelse til faglig ansatte ved norske universiteter og høyskoler om konsekvenser og håndtering av koronapandemien. NIFUs undersøkelse ble utviklet og sendt til et representativt utvalg av nærmere 8000 faglig ansatte i november 2020, og litt over 4000 faglig ansatte besvarte undersøkelsen. Til dette arbeidet har vi silt både flervalgsvar og fritekstvar i den nevnte NIFU-undersøkelsen etter alder for å fange opp svar fra faglig ansatte under 45 år. Totalt ble dette et utvalg på 1457 respondenter og over 500 fritekstvar. Vi har også i noen grad benyttet oss av intervjumaterialet som ble samlet inn til den samme NIFU-undersøkelsen. Arbeidsnotatet er delt inn i tre hovedkapitler som handler om hvordan koronasituasjonen har påvirket de yngre forskernes 1) arbeidssituasjon, 2) forskning og 3) tanker om framtiden.

1 Introduksjon

Koronapandemien har påvirket så godt som alle deler av norsk arbeidsliv, og universitet- og høgskolesektoren er intet unntak. Siden mars 2020 har sektoren måtte forholde seg til flere runder med nedstengning, og har i hele perioden – også i skrivende stund – vært sterkt preget av de gjeldende restriksjonene. Både ansatte og studenter i UH-sektoren har blitt berørt av pandemien, men i dette arbeidsnotatet ønsker vi å belyse situasjonen for yngre forskere spesielt. I dette kapitlet vil vi gi en kort introduksjon til bakgrunnen for undersøkelsen, samt arbeidsnotatets oppbygging og metode.

1.1 Bakgrunnen for undersøkelsen og definisjon av «yngre forskere»

Yngre forskere er her definert som faglig ansatte (med forsknings- og undervisningsarbeid) under 45 år. Vi bruker altså alder og ikke stillingskategori for å definere yngre forskere. Bakgrunnen for dette er dels at forskere som er yngre, gjerne befinner seg i livsfaser hvor familie og ansvar for barn kan være krevende å kombinere med forskning – og særlig i en situasjon med hjemmekontor. I tillegg er «yngre forskere» naturlig nok overrepresentert i rekrutteringsstillinger og midlertidige stillinger, hvor karriereutsiktene er mer usikre. Her er det likevel verdt å merke seg at ansatte i ulike stillingskategorier kan ha utfordringer med å etablere seg i forskningssystemet, enten dette gjelder mulighet for fast stilling, opprykk, eller det å bli anerkjent som en dyktig forsker og attraktiv samarbeidspartner.

I løpet av det siste året er det gjennomført en rekke undersøkelser av UH-sektorens håndtering av koronasituasjonen, og hvordan situasjonen har påvirket studenter så vel som ansatte. De fleste undersøkelsene har sett på studentenes situasjon og gjennomføringen av nettbasert undervisning. Noen har også sett på de faglig ansattes situasjon, for eksempel undersøkelsen til Stipendiatorganisasjonene i Norge (SiN 2020) som var rettet mot både stipendiater og postdoktorer. Høsten 2020 gjennomførte også NIFU en kartlegging av bruk av postdoktorstillingen i Norge (Gunnes m.fl. 2020). Den var i utgangspunktet ikke ment som en koronaundersøkelse, men hadde et eget kapittel om koronasituasjonen.

Det nærmeste vi kommer en kartlegging av yngre forskeres situasjon, er NIFUs nylig publiserte rapport om konsekvenser og håndtering av koronapandemien ved norske universiteter og høyskoler (Solberg m.fl. 2021). Den viser at alder slo signifikant ut på nesten alle tidsbruksvariablene i spørreundersøkelsen – noe som styrker argumentet om at alder er en viktig variabel for de ansattes opplevelse av koronasituasjonen. De fant videre at ansatte i UH-sektoren var spesielt bekymret for de yngre forskerne, både fordi de oftere har en krevende hjemmesituasjon, og fordi koronasituasjonen hindret dem i å bygge faglige nettverk – noe som er særlig viktig for forskere tidlig i karrieren. NIFUs undersøkelse gjorde enkelte analyser på bakgrunn av alder og fant en vesentlig større bekymring i aldersgruppen 20–40 år hva gjaldt tanker om framtidig karriere sammenlignet med forskere i de eldre aldersgruppene (Solberg m.fl. 2021). Her var det i hovedsak postdoktorer, doktorgradskandidater og personer i forskerstilling som var bekymret, og særlig postdoktorene var bekymret for den framtidige karrieren. Bekymringen tolkes i lys av at en postdoktorstilling er en kvalifiseringsstilling som krever høy forskningsinnsats og publisering, at postdoktorstillingen er midlertidig med få muligheter for forlengelse (for å unngå stillingsvern/rett til fast stilling) samt at en stor andel av postdoktorene er utenlandske forskere som ofte har mindre sosialt nettverk utenom det faglige miljøet (ibid). NIFU-rapporten foreslo derfor å se nærmere på postdoktorenes situasjon under pandemien.

Denne undersøkelsen følger dermed opp dette sporet og ser spesifikt på yngre forskeres situasjon under pandemien, herunder postdoktorer og yngre forskere i øvrige stillingsgrupper.

1.2 Om arbeidsnotatet: metode og oppbygging

Dette arbeidsnotatet bygger på nye analyser av datamaterialet fra NIFUs spørreundersøkelse til faglig ansatte om konsekvenser og håndtering av koronapandemien ved norske universiteter og høyskoler (Solberg m.fl. 2021). NIFUs undersøkelse ble utviklet og sendt til et representativt utvalg av nærmere 8000 faglig ansatte i november 2020. Litt over 4000 faglig ansatte besvarte undersøkelsen (51% svarandel). Her er det viktig å merke seg at spørreundersøkelsen dekket forskernes situasjon fra 12. mars og ut vårsemesteret 2020. Noen spørsmål var rettet mot situasjonen generelt og tanker om fremtiden, men det er altså ikke gitt at vårsemesteret reflekterer situasjonen utover høsten 2020, og vinter/vår 2021.

Vi har silt svarene (både flervalgsvar og fritekstsvaer) i den nevnte NIFU-undersøkelsen etter alder for å fange opp svar fra faglig ansatte under 45 år. Totalt ble dette et utvalg på 1457 respondenter og ca. 500 fritekstsvaer (se kapittel 5 for mer informasjon om metode).

I NIFUs undersøkelse ble det i tillegg til en survey også gjennomført 36 intervjuer med ledelse og administrativt ansatte ved tre institusjoner i UH-sektoren. Vi har tatt utgangspunkt i oppsummeringer av disse intervjuene og trukket ut enkelte beskrivelser som var relevante for dette arbeidsnotatet.

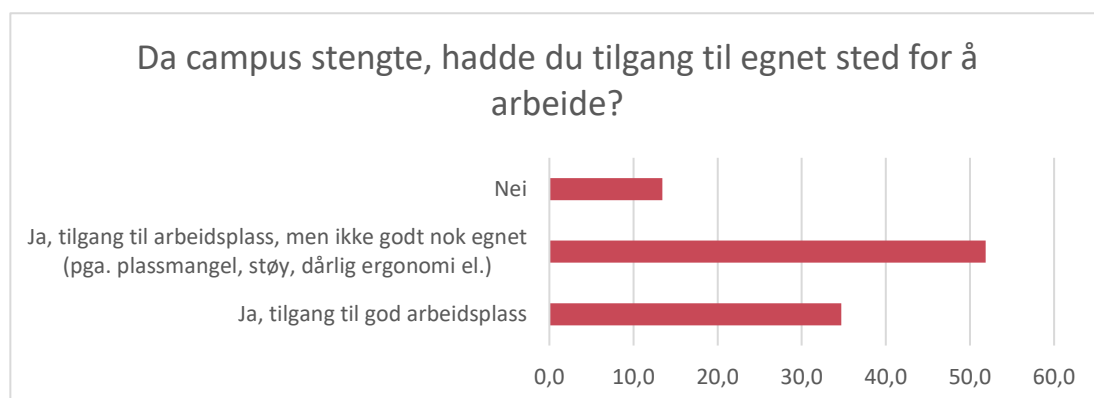
Arbeidsnotatet er delt inn i tre hovedkapitler som handler om hvordan koronasituasjonen har påvirket de yngre forskernes 1) arbeidssituasjon, 2) forskning og 3) tanker om framtiden. Disse tre områdene henger sammen og kan i flere tilfeller påvirke og bli påvirket av hverandre, men vi har valgt å dele dem opp for å holde en viss struktur i notatet. Videre har vi valgt ikke å ha et eget kapittel om undervisning og veiledning, ettersom dette ikke er like relevant for alle yngre forskere. Disse temaene belyses i stedet under kapitlet om arbeidssituasjon.

2 Arbeidssituasjon

I dette kapitlet skal vi undersøke hvordan koronapandemien påvirket de yngre forskernes arbeidssituasjon. I spørreundersøkelsen var det flere spørsmål om dette. Disse spørsmålene tok for seg om respondentene hadde tilgang til egnet arbeidssted i perioden samt mer organisatoriske forhold som praktisering av smittevernregler og ivaretagelse av arbeidsmiljø. La oss først se på om de yngre forskere hadde et egnet arbeidssted da campus rundt om i landet stengte i mars 2020.

2.1 Tilgang til egnet arbeidssted

Alle respondenter fikk spørsmål om hvorvidt de hadde tilgang til egnet arbeidssted da campus stengte. Figur 2.1 viser at 35 prosent av respondentene hadde tilgang til en god arbeidsplass i perioden. Videre hadde 52 prosent tilgang til arbeidsplass, men denne var ikke godt nok egnet som følge av plassmangel, støy, dårlig ergonomi eller lignende. Til slutt svarte 13 prosent av respondentene at de ikke hadde tilgang til egnet arbeidsplass i perioden.

Figur 2.1 Tilgang til egnet arbeidsplass.

Dette betyr at 65 prosent av respondentene ikke hadde tilgang til en godt nok egnet arbeidsplass (pga. plassmangel, støy, dårlig ergonomi el.) eller ikke tilgang til arbeidsplass overhodet i perioden fra 12. mars og ut vårsemesteret.

Dersom vi ser nærmere på den gruppen som ikke hadde tilgang til god arbeidsplass, finner vi den største andelen blant stipendiatene (72 %) sammenlignet med andelen for de andre stillingskategoriene (universitetslektor 67 %, høgskolelektor 66 %, førsteamanuensis 63 %, forsker 63 %, og professor 60 %). Hovedbildet er altså at flertallet av respondentene innenfor alle stillingskategorier ikke hadde tilgang til et egnet eller godt nok egnet arbeidssted.

Videre ser vi en merkbart kjønnsforskjell, ved at 71 prosent av kvinnene oppga at de ikke hadde tilgang til en egnet arbeidsplass eller at den arbeidsplassen de hadde tilgang til, ikke var godt nok egnet, mot 58 prosent av mennene. Vi undersøkte også dette ved å inkludere variabelen «ansvar for barn». Her svarte 68 prosent av dem som hadde ansvar for barn i perioden, at de ikke hadde tilgang til en egnet eller godt nok egnet arbeidsplass, mot 62 prosent av dem som ikke hadde ansvar for barn i perioden. Et interessant funn her er at det var noe større forskjell mellom kvinners (71 %) og menns (58 %) tilgang til en egnet arbeidsplass enn mellom dem som hadde ansvar for barn (68 %), og dem som ikke hadde ansvar for barn (62 %) i perioden.

Når det gjelder fagområde, finner vi en noe større andel respondenter som ikke hadde tilgang til (godt nok) egnet arbeidsplass innen samfunnsvitenskap inkludert pedagogiske og juridiske fag (68 %), medisin og helsefag (68 %) og humaniora og kunstfag (67 %), sammenlignet med matematikk, naturvitenskap m.m. (62 %) og teknologi (59 %).

I fritekstsvarene ble også mangel på plass, og ikke minst mangel på fasiliteter på hjemmekontoret, slik som stabilt internett, store nok skjermer, stol, bord- og lysforhold, trukket fram som utfordringer for flere. Det ble dessuten påpekt at det tar tid å bygge opp et velfungerende hjemmekontor, og at dette igjen spiste av arbeidstiden. Allikevel var det noen respondenter som så ut til å trives med den nye arbeidssituasjonen. Én respondent trakk fram at arbeidspresset hadde blitt mindre som følge av utsatt eller avlyst undervisning. Andre fikk økt mulighet til å delta på arrangementer fordi de hadde blitt digitale:

Jeg tror koronasituasjonen gjør at ting blir bedre tilrettelagt for at man skal kunne være med på f.eks. møter og konferanser uten å måtte reise. Det gir bedre muligheter for alle oss som bor usentralt til, og ikke har et stort budsjett for å reise på mange konferanser og seminarer. (Universitetslektor).

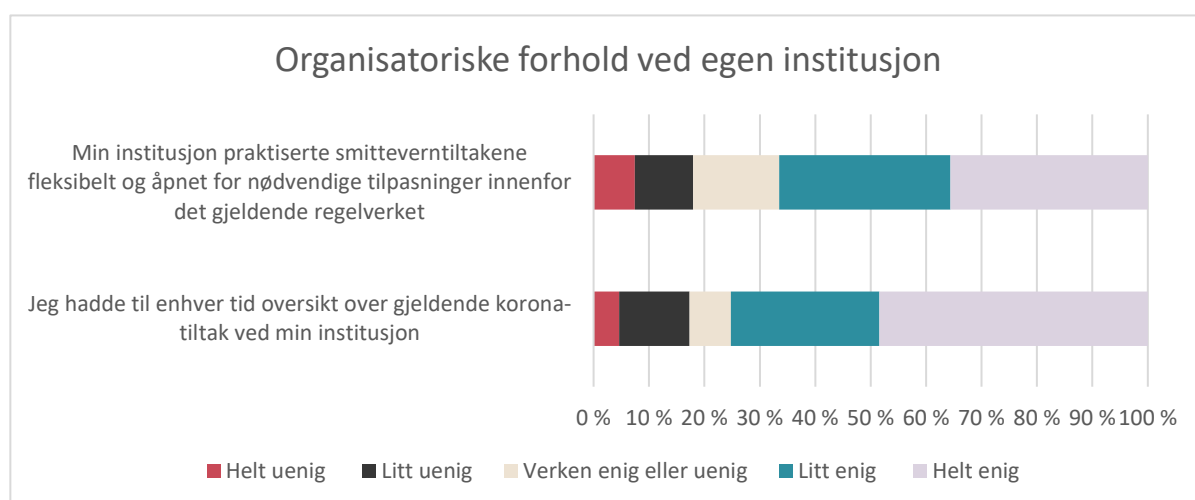
Noen opplevde dessuten løsningen med hjemmekontor som bedre for sin arbeidssituasjon:

Heimekontor er ikkje like bra som vanleg kontor, men mykje, mykje betre. Aldri meir campus på meg, anna enn for korte møter og seminar. (Mann, med ansvar for barn, professor innen samfunnsvitenskap, inkludert pedagogiske og juridiske fag).

Hjemmekontor har vært en enestående forbedring (Mann, uten ansvar for barn, førsteamanuensis innen humaniora/kunstfag).

2.2 Organisatoriske forhold, arbeidsbetingelser og arbeidsmiljø

Når det gjelder de mer organisatoriske forholdene ved egen institusjon, viser figur 2.2 at 67 prosent av respondentene var helt enig eller litt enig i at institusjonen praktiserte smitteverntiltakene fleksibelt og åpnet for nødvendige tilpasninger innenfor det gjeldende regelverket (31 % litt enig og 36 % helt enig). 75 prosent av respondentene var også helt enig eller litt enig i at de til enhver tid hadde oversikt over gjeldende koronatiltak ved egen institusjon (27 % litt enig og 48 % helt enig).

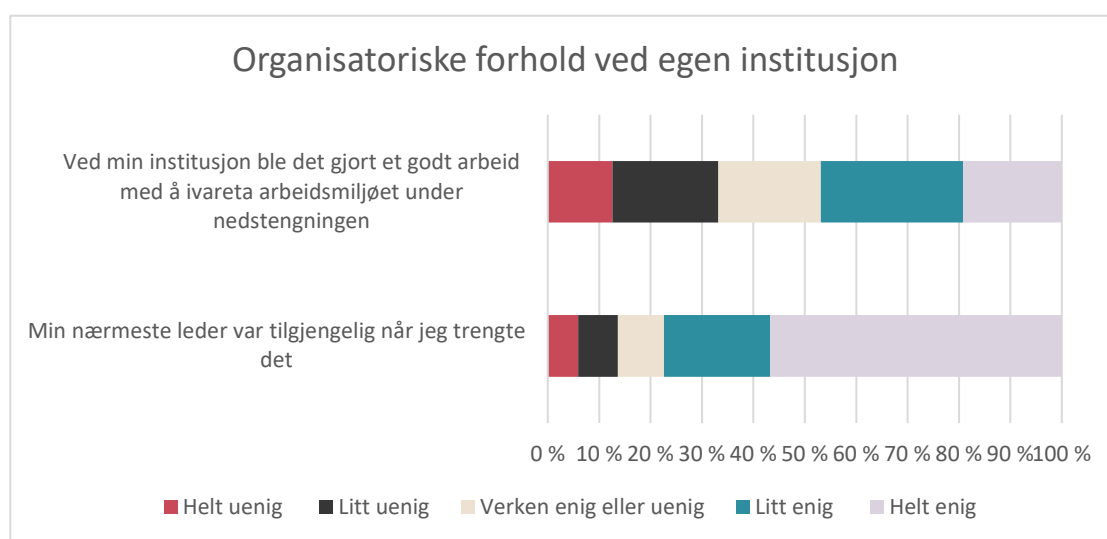
Figur 2.2: Organisatoriske forhold ved egen institusjon.

Dersom vi ser nærmere på hvem som var helt enig eller litt enig i at institusjonen praktiserte smitteverntiltakene fleksibelt og åpnet for nødvendige tilpasninger innenfor det gjeldende regelverket ut fra stillingskategori, var andelen størst blant postdoktorer (75 %) og forskere (75 %). Den var noe mindre for stipendiater (68 %), professorer (66 %), førsteamanuenser (64 %) og universitetslektorer (60 %). Blant høgskolelektorer var andelen minst (48 %).

Når det gjelder fagområde, var andelen helt enig eller litt enig størst blant respondentene på teknologiområdet (72 %). Den var noe mindre for respondenter innenfor medisin og helsefag (66 %), matematikk, naturfag m.m. (66 %),

humaniora og kunsthøgskolefag (64 %) og samfunnsfag inkludert juridiske og pedagogiske fag (64 %).

Det var altså sterk enighet blant respondentene om påstanden om smittevern, men derimot var det noe mer uenighet knyttet til påstanden om arbeidsmiljø. Figur 2.3 viser at 47 prosent var helt enig eller litt enig i at det ble gjort et godt arbeid med å ivareta arbeidsmiljøet under nedstengningen (28 % litt enig og 19 % helt enig). Videre var 77 prosent helt enig eller litt enig i at deres nærmeste leder var tilgjengelig når de trengte det (21 % litt enig og 57 % helt enig).

Figur 2.3 Organisatoriske forhold ved egen institusjon.

Dersom vi grupperer respondentene etter stilling, var andelen som var helt enig eller litt enig i at det ble gjort et godt arbeid med å ivareta arbeidsmiljøet størst blant postdoktorer (57 %) og forskere (56 %). Den var noe mindre blant førsteamanuenser (48 %), stipendiater (44 %), universitetslektorer (41 %), professorer (41 %) og minst for høgskolelektorer (37 %).

Det var små forskjeller mellom de ulike bakgrunnsvariablene for påstanden «Min nærmeste leder var tilgjengelig når jeg trengte det».

I surveyen svarte altså 77 prosent av de yngre forskerne at de var litt eller helt enig i påstanden om at nærmeste leder var tilgjengelig ved behov. Selv om leder var tilgjengelig, ble det i fritekstsvarene rapportert om utfordringer knyttet til mangel på dialog med arbeidsgiver om forskningstid, og ikke minst at det var en forventning om at de faglig ansatte skulle opprettholde forskningsaktiviteten under pandemien. Flere pekte på at det ble stilt mange krav til de faglig ansatte, men med lite tilrettelegging og oppfølging fra ledelsen. Noen gikk særlig hardt ut:

Ledelsens mangel på evidensbasert og rasjonell opptreden i forbindelse med koronasituasjonen har demotivert meg i ekstrem grad fra å jobbe i akademien.

Vurderer å slutte. Pågående forskningsprosjekt er ca. 1 år forsinket. Null støtte eller forståelse, verken fra nærmeste leder eller høyere opp i systemet. Bare forventninger og krav om å jobbe mer, utenfor vanlig arbeidstid, uten opplæring, uten støtte og uten bedre lønn. (Høgskolelektor, med ansvar for barn).

Flere av respondentene, både i spørreundersøkelsen og blant dem som ble intervjuet, uttrykte en sterk bekymring for yngre forskere i midlertidige stillinger. En representant for de midlertidig ansatte pekte på at det hadde vært ulike praksiser ved fakultetene når det gjaldt kontraktsforlengelse for doktorgradsstipendiatene, og at dette hadde skapt mye forvirring. Uklarhet rundt økonomisk kompensasjon hadde også vært en utfordring, ifølge den samme informanten. Hun viste blant annet til at postdoktorer som var forsinket på grunn av sykdom eller manglende tilgang til laboratorier i perioden, hadde fått uklare svar på om de ville bli kompensert og om hvorvidt utsettelse skulles dekkes av NFR eller institusjonen selv. Manglende kompensasjon eller forlengelse som følge av tapt arbeidstid ble ansett som å være ekstra utslagsgivende for yngre forskere i midlertidige ansettelser. Ikke minst ble dette løftet fram av dem det gjaldt selv:

Som postdoktor med mer enn 6 måneder igjen før utløp av åremålsstillingen fikk man ikke lagt til noe tid, selv om jeg mistet ca. 1.5–2 måneder effektiv arbeidstid til sammen. Det kan godt være at jeg vil merke det på slutten av løpet mitt om noen år. (Postdoktor innen medisin og helsefag, med ansvar for barn).

I was extremely disappointed that in return no responsible authority offered to compensate for the valuable lost time for postdocs like me who were in the middle of their tenure (had >6 months left on the contract) when experiments run full-steam. (Postdoktor, uten ansvar for barn).

In 3-years Phd program time is really important and you need to plan for every single month. Covid 19 effected at least one third of PhD program. Lab was closed, international meetings and conferences were cancelled, international collaborations and discussions became less efficient. All this will effect the PhD timing and progress. (Stipendiat innen teknologifag)

Jeg er relativt tidlig i PhD-løpet og måtte endre hele prosjektet mitt fordi jeg ikke kunne gjøre planlagt feltarbeid i andre semester. Jeg aner ikke hvor forsinket jeg egentlig blir, da jeg ikke lenger egentlig har en gjennomarbeidet protokoll, men har måttet gjøre endringer og implementere dem parallelt. Når jeg sier at instituttet har tilbudt meg forlengelse, mener jeg at de har tilbudt meg å søke om det. Jeg vet fortsatt ikke om jeg får, eller i så fall hvor mye. (Stipendiat innen medisin/helsefag, uten ansvar for barn).

2.3 Nedstengning og de yngre forskernes helse

Spørreundersøkelsen hadde ingen spørsmål om helse som følge av nedstengningen, men det var flere som brukte fritekstsvarene for å få fram at den nye arbeidssituasjonen hadde en negativ påvirkning på egen helse, mental så vel som fysisk. Noen rapporterte om kollaps av sosialt nettverk gjennom jobb, noe som igjen førte til ensomhet og lite motivasjon i arbeidet:

Isolasjon som følge av koronasituasjonen påvirket arbeidet negativt. Hjemmekontor førte til nesten fullstendig utvisking av skillet mellom arbeid og fritid. (Kvinne, uten ansvar for barn, postdoktor).

Å være forsker er en ensom jobb med mye ansvar. Hjemmekontor forsterker dette. Opplevelsen av å være helt alene er aldri større enn foran skjermen på zoom. (Kvinne, med ansvar for barn, forsker).

En faglig representant som ble intervjuet i undersøkelsen, pekte på at flere stipendiater var preget av situasjonen og jobbet saktere, og at den psykososiale belastningen nok hadde vært ganske stor, men ikke stor nok til at de berørte hadde valgt å sykemelde seg. Derfor håpet informanten at det vil bli mer fokus på fysisk og psykisk helse blant ansatte og studenter i framtiden. Stipendiatene selv viste også til redusert produktivitet i perioden på grunn av konsentrasjonsvansker, og at dette hadde hatt en negativ påvirkning på helsen. En stipendiat sa det på følgende måte:

Psykiske helseplager som følge av både frykt og isolasjon førte til sterke konsentrasjonsvansker. I tillegg var frykten for å ikke klare å fullføre doktorgraden som følge av at ting ble mye vanskeligere veldig aktuell. Alle i midlertidige prosjektstillinger og stipendiater burde fått utsettelse automatisk. Veldig mye tid og energi har blitt kastet bort på bekymringer. (Mann, med ansvar for barn, stipendiat).

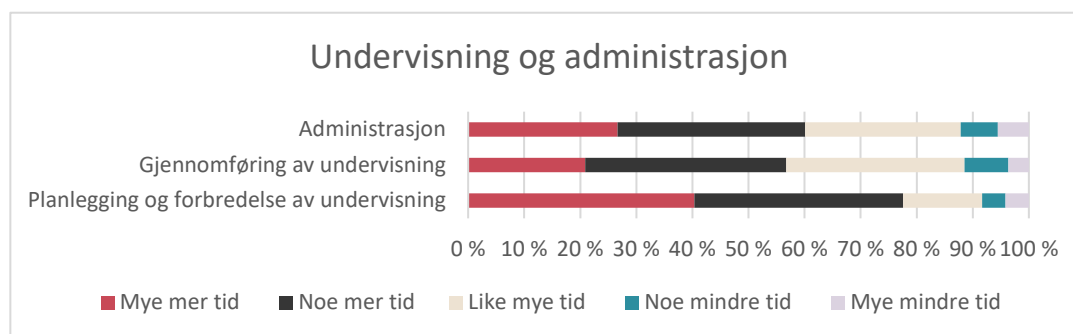
Det var også noen som rettet oppmerksomheten mot særskilte fysiske plager som skulder-, nakke- og ryggproblemer som følge av hjemmekontor:

Ergonomics of working from a home office was the most serious challenge I faced. I had to deal with a lot of aches caused due to bad posture. (Stipendiat).

Well, overall, it added to more sitting and indoor work than ever before, so it has a more negative effect on the body and overall well-being. (Universitetslektor).

2.4 Tidsbruk knyttet til omlegging av undervisning

Den nye digitale undervisningssituasjonen førte til økt tidsbruk for mange yngre forskere med undervisningsoppgaver. Figur 2.4 viser at flertallet av respondene oppga at de brukte mye mer tid eller noe mer tid på planlegging av undervisning (78 %) og gjennomføring av undervisning (57 %).

Figur 2.4: Tidsbruk på undervisning og administrasjon i perioden.

Etter stilling var andelen som oppga at de hadde brukt mye mer eller noe mer tid på selve gjennomføringen av undervisningen, størst for professorer (69 %), lektorer (høgskolelektor eller universitetslektor) (60 %) og førsteamanuenser (61 %). Den var noe mindre for postdoktorer (51 %), stipendiater (48 %) og forskere (44 %). Ser vi nærmere på tid brukt på planlegging og forberedelse av undervisning etter stilling, er andelen som oppga å ha brukt mye mer eller noe mer tid på dette, størst for lektorer (høgskolelektor eller universitetslektor) (86 %) etterfulgt av førsteamanuenser (83 %) og professorer (80 %). For postdoktorer og stipendiater var den noe mindre, med henholdsvis 68 % og 67 %, og minst for forskere (58 %).

Andelen som oppga å ha brukt mye mer eller noe mer tid på både planlegging, forberedelse og gjennomføring av undervisning var mindre for stipendiater, postdoktorer og forskere sammenlignet med de andre stillingskategoriene. Forskjellen mellom de i midlertidig stilling (stipendiater, postdoktorer og forskere) og de i fast stilling (høgskole-/universitetslektorer, førsteamanuenser og professorer) var også signifikant. Samtidig er kandidater i stipendiat-, postdoktor- og forskerstillinger i midlertidig ansettelsesforhold¹ og i stillingskategorier som skal ha hovedvekt på forskning. Det at omtrent halvparten av respondentene her oppga at de i perioden hadde brukt mye mer eller noe mer tid totalt sett på undervisning, tyder på at tid som skulle vært brukt på forskning, kan ha blitt spist opp av undervisningsoppgaver (se også del 3.5 *Tid brukt på forskningsaktiviteter i perioden* for mer om dette temaet).

¹ Kandidater i forskerstillinger har gjerne fast ansettelse på papiret, men er i praksis midlertidige ansatte, da de ofte er avhengige av ekstern finansiering for å opprettholde stillingen. Vi omtaler dem derfor her som midlertidig ansatte.

Videre finner vi en signifikant forskjell mellom menn og kvinner i forbindelse med tidsbruk til planlegging og forberedelse av undervisning. 81 prosent av kvinnene oppga at de hadde brukt mye mer eller noe mer tid på *planlegging og forberedelse* av undervisning i perioden. 74 prosent av mennene oppga det samme. For tid brukt på *gjennomføring* av undervisning var det ingen signifikante forskjeller mellom menn og kvinner: 57 prosent av kvinnene og 56 prosent av mennene hadde brukt mye mer eller noe mer tid på dette i perioden.

Det var relativt små forskjeller i tidsbruk til planlegging og forberedelse av undervisning og til gjennomføring av undervisning i perioden mellom dem med og uten ansvar for barn. Av dem som hadde ansvar for barn i perioden, oppga 79 prosent at de hadde brukt mye mer eller noe mer tid på planlegging og forberedelse av undervisning, mens 76 prosent av dem som ikke hadde ansvar for barn, oppga det samme. Når det gjaldt selve gjennomføringen av undervisningen, hadde 59 prosent av dem med ansvar for barn i perioden brukt mye mer eller noe mer tid på dette. Av dem som ikke hadde ansvar for barn, brukte 54 prosent mye eller noe mer tid. Yngre forskere med ansvar for barn brukte altså noe mer tid på både planlegging, forberedelse og gjennomføring av undervisning enn de uten ansvar for barn. Det er kanskje heller overraskende at forskjellene her er såpass små, og de forskjellene vi finner mellom dem med og uten ansvar for barn er heller ikke signifikante. Dette kan henge sammen med at undervisningsoppgaver har blitt prioritert både av dem med og uten ansvar for barn, og at ansvar for barn i større grad har gått ut over tid til forskning (som vi vil vise i del 3.4 *Forskningshverdagen under korona: store forskjeller mellom forskere med og uten ansvar for barn*).

Dersom vi ser kjønn og ansvar for barn i sammenheng, er det ingen forskjell i andelen (59 %) kvinner og menn som oppga at de hadde brukt mye mer eller noe mer tid på selve gjennomføringen av undervisningen. Det var heller ingen signifikant forskjell mellom menn og kvinner *uten* ansvar for barn når det gjaldt tid brukt på selve gjennomføringen av undervisningen.

For tid brukt på planlegging og forberedelse av undervisning finner vi derimot en signifikant forskjell mellom kvinner og menn som hadde ansvar for barn i perioden. Av kvinnene med ansvar for barn oppga 83 prosent at de hadde brukt mye mer eller noe mer tid på dette, og 75 prosent av mennene med ansvar for barn i perioden oppga det samme. Av dem som ikke hadde ansvar for barn, oppga 78 prosent av kvinnene og 72 prosent av mennene dette. Denne forskjellen er derimot ikke signifikant. Vi finner altså at kvinner har brukt mer tid enn menn på planlegging og forberedelse av undervisning. Denne kjønnsforskjellen er til stede både for dem med og uten barn, men er ikke signifikant i sammenligning av menn og kvinner uten ansvar for barn. Kjønnsforskjellen er likevel relativt moderat sammenliknet med funn fra en del internasjonale studier om koronaens konsekvenser for kvinnelige og mannlige forskere, der kvinner rapporterer om økt arbeids-

mengde og belastning som en følge av økt ansvar for barn og hjemmearbeid (De Gruyter', 2020a; 2020b; Lärarförbundet Universitet & Högskola, 2020).

Det ser altså ut til at kjønn bare er en del av forklaringen på hvor mye tid de yngre forskerne brukte på særlig planlegging og forberedelse, men også i noen grad gjennomføring, av undervisning i perioden, og at kvinner har brukt mer tid på dette enn menn. Stillingskategori er en viktigere faktor for hvor mye mer tid som gikk med til undervisningsoppgaver i perioden (se også del 3.5 *Tid brukt på forskningsaktiviteter i perioden*).

2.4.1 Undervisningsoppgaver på bekostning av forskning

En av de faglige representantene som ble intervjuet i undersøkelsen, viste til at mange faglig ansatte hadde opplevd store omveltninger på undervisningsfronten, og at de hadde måttet prioritere hele veien. Hennes inntrykk var at underviserne ofte hadde brukt mer enn ordinær arbeidstid bare på undervisningsoppgavene, og beskrev dette som «en kabal som ikke går opp».

I fritekstsvarene var det også flere av de yngre forskerne som uttrykte en sterk bekymring for hvordan økt tidsbruk til undervisningsoppgaver og administrasjon hadde spist opp forskningstiden:

Igjen handler nok dette mest om tid. Undervisning blir prioritet 1. Når store deler av døgnet går med til omleggingsarbeid for undervisning, veiledning av studenter og vurderinger og sensureringer, så blir det ganske enkelt ikke tid igjen til å drive forskning. (Kvinne, høgskolelektor).

Det var svært vanskelig å skulle skrive, bl.a. jobbet vi med søknad til NFR. All tilgjengelig arbeidstid og kapasitet gikk med til det mest nødvendige, og mer «tekniske» arbeidsoppgaver - som undervisning og administrasjon. Det var svært vanskelig å «bruke hodet» på forskning og vitenskapelig arbeid som krever konsentrasjon. (Kvinne, førsteamanuensis).

Jeg fikk ikke noe tid til forskning. All denne tiden ble spist opp av: administrasjonen av emner jeg underviste på, samarbeidsmøter med kolleger, undervisningen og tilpasning av undervisningen. (Kvinne, førsteamanuensis).

Flere av de yngre forskerne med undervisningsoppgaver hadde dessuten fått beskjed om å prioritere undervisning i stedet for forskning i perioden, og dette la en demper på arbeidsmotivasjonen:

Arbeidsgiver har ikke vært interessert i å ha en dialog om forskningstiden vår, og vi er instruert til å prioritere undervisningsoppgaver foran alt annet, uten at vi vil få igjen forskningstid. Det er utrolig frustrerende og drepende for arbeidslysten, da forskning er en sterk drivkraft for undervisning og ikke minst faglig utvikling.

Jeg har førsteamanuensisstilling, og i denne ligger det forskning, men som jeg altså ikke får gjort i 2020. (Kvinne, førsteamanuensis).

Det var også flere som pekte på at den økte tidsbruken førte til svært høy arbeidsbelastning over tid:

Jeg mener det er viktig å få frem i denne undersøkelsen at når kravene til leveranser (både i undervisning og forskning) ikke ble endret under pandemien, var det først og fremst min totale arbeidsmengde som endret seg. (Universitetslektor).

Å jobbe 80+ timer i uken uten ferie (dvs: ferie er på papiret gjennomført - for å dekke ryggen til institusjonen) er ikke bærekraftig. Men oppgavene må gjøres. (Mann, førsteamanuensis innen medisin/helsefag).

2.4.2 Digital undervisning er krevende

En av årsakene til den økte tidsbruken var at digital undervisning ble opplevd som mer krevende enn fysisk undervisning, også av dem som ikke stod i undervisning selv. For eksempel var det enkelte som karakteriserte det som flaks å være ferdig med undervisningsoppgaver for semesteret da samfunnet ble stengt ned. Andre viste til at de hadde brukt mye tid på å diskutere og finne ut hvordan de kunne gjennomføre god undervisning i tråd med personvernet – for eksempel i forbindelse med opptak av undervisning. Digitaliseringen av undervisningen tok lengre tid fordi det førte til nye oppgaver og utfordringer. Noen fokuserte på at selve omleggingen til digital undervisning hadde vært tidkrevende, og særlig at det hadde vært en forventning om full omlegging av undervisningen uten økt tidsbruk:

Jeg opplevde tidsforventning som en hindring – da [navn på institusjon] ikke gav kompensasjon for økt tidsbruk, men forventet at all undervisning ble lagt om innen få dager. Emneundervisning for 3 måneder måtte legges om i sin helhet - og det førte til at arbeidet ble utført med arbeidsuker med 15–16 timers arbeidsdager over flere uker. (Kvinne, høgskolelektor).

En annen utfordring var nye forventninger om at undervisningen skulle gjennomføres fysisk (når det var tillatt), men at dette skulle kombineres med digitale virkemidler. En professor viste til hvorfor dette var problematisk:

I vårsemesteret medførte overgangen til digital undervisning mye ekstra arbeidstiden brukt på dette gikk ut over forskningen. Nå forventes det fortsatt bruk av digitale «virkemidler» i tillegg til vanlig undervisning - (i tillegg til forelesning bør det legges ut filmsnutter i forkant og etterkant etc.) - uten at dette regnes med i tid brukt på undervisning, det vil si at det fortsatt går ut over forskningen. Dersom

dette fortsetter, vil stadig slitnere ansatte gjøre stadig mindre forskning. (Kvinne, professor innen samfunnsvitenskap, inkludert pedagogiske og juridiske fag).

Det var ikke bare selve forberedelsene og gjennomføringen av undervisningen som var mer krevende, men digitaliseringen så ut til å senke studentenes terskel for å kontakte faglærere også utenom vanlig arbeidstid, fordi undervisningssituasjonen også var ny og utfordrende for dem. De yngre forskerne med undervisningsoppgaver opplevde dermed en forventning om økt tilgjengelighet, og denne tilgjengeligheten var særlig krevende fordi flere av dem samtidig hadde ansvar for barn hjemme:

Det var en forventning om å være tilgjengelig i tidsrommet da man hadde ansvar for barn. Og det var et enormt stort informasjonsbehov fra studenter i denne tidsperioden, noe som ble utfordrende å følge opp. (Kvinne, med ansvar for barn, universitetslektor innen medisin og helsefag).

Studentene selv var dessuten i ulike livssituasjoner, og flere av respondentene trakk fram at det gikk med tid også til å ivareta og tilrettelegge for dette:

En av de største utfordringene var at korona-nedstengningen gjorde at studenter med ansvar for barn ikke kunne delta i undervisningen. Det samme gjaldt studenter som jobbet i helsevesenet ved siden av studiene, samtidig som andre mistet inntektene sine, noe som gjorde at de ikke greide å ha fokus på studiene sine. (Førsteamanuensis innen humaniora/kunsthøgskole).

Jeg måtte gå over til asynkron undervisning da flere av studentene hadde barn og vanskelig for å følge synkron undervisning. (Førsteamanuensis).

En annen respondent pekte på at omlegging til digital undervisning kan være særlig krevende i enkelte fag:

Det største problemet var at omleggingen fra praktiske øvelser og ekskursjoner måtte digitaliseres, dette er tidkrevende arbeid uansett infrastruktur og kompetanse. (Stipendiat innen matematikk, naturvitenskap mm.).

2.4.3 En lite motiverende undervisningsopplevelse

Omlegging til digital undervisning påvirket ikke bare tidsbruken, men også undervisningsopplevelsen. Det var flere av de yngre forskerne med undervisningsansvar som opplevde at dette hadde en negativ innvirkning på arbeidssituasjonen. Noen viste til at det var demotiverende å undervise digitalt:

Det er demotiverende å forelese for «svarte firkanter» i zoom. Ingen studenter tør ta ordet eller stille spørsmål. Null kroppsspråk og dialog med studentene. Ekstrem

enveiskommunikasjon. Vanskelig for både foreleser og studenter. Da de fikk noen få seminarer med fysisk campusoppmøte, var studentene så glade at de nesten gråt. (Høgskolelektor).

Flere opplevde at studentene ble stille, og selv om de deltok i skriftlige diskusjoner, ble det betydelig mindre muntlig erfaringsdeling. Det ble dermed vanskelig å engasjere og motivere studentene, og dette skapte utfordringer for foreleserne:

Sorte skjermer og tilbakeholdenhet i å delta muntlig i digital undervisning fra studentenes side har vært utfordrende. (Førsteamanuensis).

Min erfaring var at klassen som hadde vært svært aktive i klasserommet, ble tause som østers digitalt. (Førsteamanuensis innen samfunnsvitenskap, inkludert pedagogiske og juridiske fag).

Studentene var veldig lite aktive i digital undervisning, og de aller fleste deltok med kamera avslått - foreleste derfor mest i praksis for en «sort skjerm» uten å få noe feedback på om studentene fulgte med og forsto hva som ble forelest. (Førsteamanuensis innen teknologi).

Videre var teknikken også et hinder for interaksjon og mulighet for å lese kroppsspråk:

The internet connection wasn't great; the audio/visual wasn't great, insofar as I couldn't hear the students well and I could only see a thumbnail of the class; so, the interaction wasn't great, as we had no personal cues for speaking, pausing, prompting, engaging. (Postdoktor innen humaniora/kunstfag).

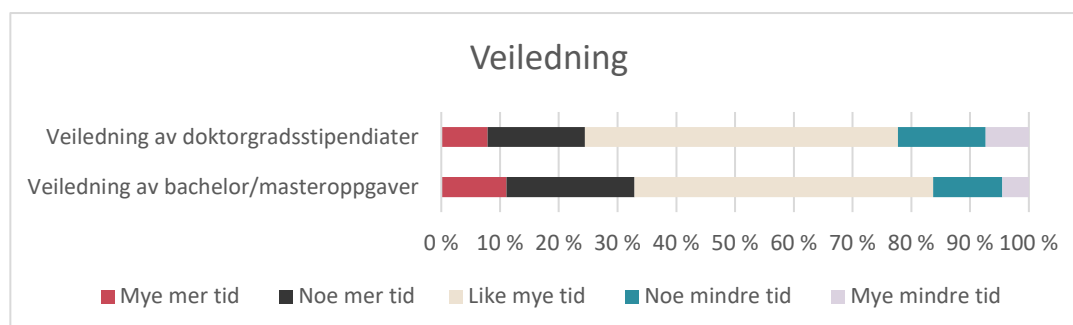
Flere av de yngre forskerne opplevde altså den nye undervisningssituasjonen som mer krevende både med tanke på tidsbruk, nye utfordringer og problemer som dukket opp, og ikke minst det å undervise uten å se studentene og kroppsspråket deres, og med lavere muntlig engasjement blant studentene. I neste del skal vi se nærmere på hvilke effekter digital omlegging hadde på veiledningssituasjonen.

2.5 En ny veiledningssituasjon

Fritekstsvarene gav videre innsikt i hvilke effekter omlegging til digital veiledning hadde hatt for både dem som hadde veiledningsoppgaver, og dem som ble veiledet. Her er yngre forskere en særskilt relevant gruppe å undersøke, fordi de gjerne befinner seg i både veilederrollen og blir veiledet. Vi kan først se på hvordan koronasituasjonen påvirket hvor mye tid veilederne brukte på veiledning i perioden.

Figur 2.5 viser at flertallet av respondentene brukte like mye tid på veiledning av doktorgradsstipendiater (53 %) og bachelor/masteroppgaver (51 %) som før koronapandemien. Det var en større andel som oppga å ha brukt mye mer eller

noe mer tid på veiledning av bachelor/masteroppgaver (33 %) enn veiledning av doktorgradsstipendiater (24 %). Det var også en større andel som oppga at de brukte noe mindre eller mye mindre tid på veiledning av doktorgradsstipendiater (22 %) enn på veiledning av bachelor/masteroppgaver (16 %).

Figur 2.5: Tidsbruk på veiledning i perioden.

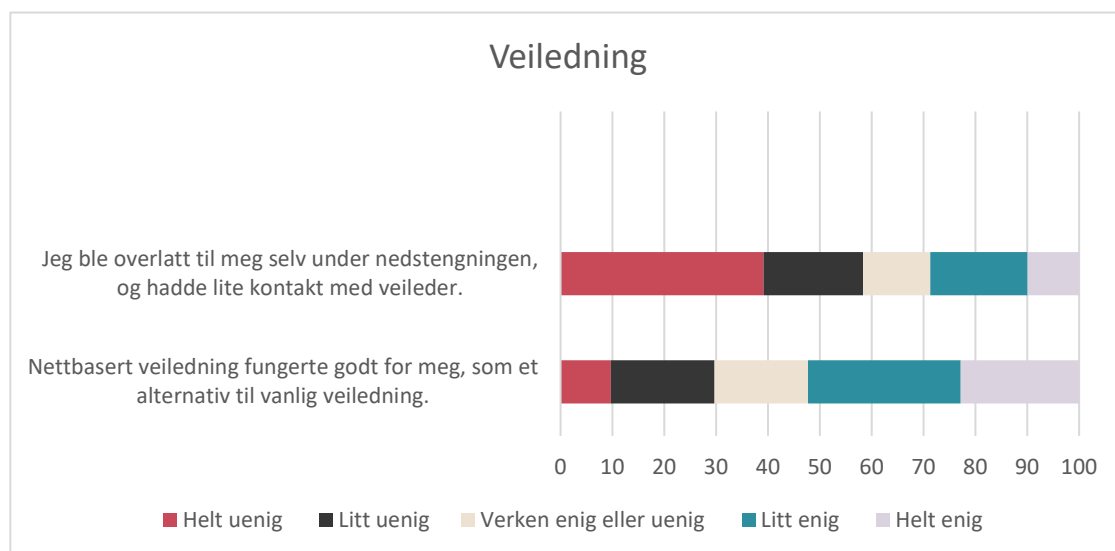
Figuren viser også at endringene i veiledningstid slo skjevt ut blant doktorgradsstipendiaterne. Et knapt flertall av veilederne oppga at de hadde brukt like mye tid på veiledning av doktorgradsstipendiaterne som før koronapandemien. Nesten 1 av 4 hadde brukt noe mer eller mye mer tid på veiledning, mens 1 av 5 veiledere brukte noe eller mye mindre tid på veiledning av denne gruppen. Samlet sett ser det altså ut til at tiden brukt på veiledning ikke har gått særlig ned i perioden, men at noen doktorgradsstipendiater fikk mindre veiledningstid. Hvordan opplevde doktorgradsstipendiaterne denne situasjonen? Gjennom fritekstsvarene kom det fram at noen doktorgradsstipendiater hadde følt seg alene under nedstengningen, og at de hadde hatt mindre kontakt med veiledere, som eksemplifisert i sitatene under:

Det var vanskelig å motta veiledning fra veileder og kunne diskutere arbeidet med andre stipendiater under nedstengningen i vår. (Stipendiat).

Colleagues and supervisors got disrupted because of the restrictions, and that affected my/our research both at [name of institution] and in international collaborations. (Stipendiat).

Figur 2.6 viser hvordan doktorgradsstipendiaterne opplevde veiledningen i perioden fra 12. mars og ut vårsemesteret. Flertallet (58 %) var helt uenig eller litt uenig i påstanden om at de ble overlatt til seg selv under nedstengningen og hadde lite kontakt med veileder (39 % helt uenig og 19 % litt uenig). Samtidig var det en relativt stor andel (29 %) som var litt enig eller helt enig i den samme påstanden (19 % litt enig og 10 % helt enig). Flertallet (52 %) var litt enig eller helt enig i påstanden om at «nettbasert veiledning fungerte godt for meg, som et alternativ til vanlig veiledning» (29 % litt enig og 23 % helt enig). Likevel var det også her en

relativt stor andel (30 %) som var helt uenig eller litt uenig i dette (10 % helt uenig og 20 % litt uenig).

Figur 2.6: Stipendiatenes opplevelse av veiledningen.

Som vi har påpekt, slo den nye veiledningssituasjonen noe skjevt ut for doktorgradsstipendiatene, der noen fikk mer oppfølging, mens andre fikk mindre. Dette gjenspeilte seg i at stipendiatene også var relativt delt i synet på hvorvidt de hadde blitt godt ivaretatt under nedstengningen, noe figuren over viser. Dette hang naturlig nok også sammen med hvordan den nettbaserte veiledningen hadde fungert. På dette området sprikte også svarene fra doktorgradsstipendiatene. Blant veilederne selv var det dessuten ulike syn på hvordan det hadde fungert å holde kontakt med både doktorgradsstipendiater og masterstudenter over nett. De hadde også ulike tanker om det å veilede stipendiater sammenlignet med masterstudenter:

Rettleiing av masterstudentar foregår stort sett på mail uansett. Sjeldan desse ungdommane faktisk møter opp på døra lenger. Verre på ph.d.-nivå, då bør ein kunne møtast og diskutere meir. (Professor).

Oppfølging av doktorgradsstudenter er mye vanskeligere. Spesielt fordi det vanligvis er mange praktiske ting man ser på sammen, og mye spontane møter med diskusjon av utfordringer som oppstår uten at det kan planlegges. (Førsteamanuensis).

The COVID strongly affected my master student and his motivation on working on the thesis. In my experience during COVID, compared to a PhD the supervision and the guidance of the master student was more challenging. (Forsker).

En av veilederne forklarte dessuten at hun fikk bedre kontakt med studentene (bachelor/master) gjennom Teams-veiledning:

Bruk av Teams for rettleiing var bra, då hadde kvar student/oppgåve sin kanal, og det var lett for dei å ringe meg når dei hadde spørsmål. Slik opplevde eg at vi opprettheldt ein god kontakt, og kanskje til og med betre enn om dei hadde avtalt tid til å komme innom kontoret. (Førsteamanuensis).

Det var derimot flere som var enige i at studentenes/stipendiatenes engasjement hadde mye å si for hvor vellykket den digitale veiledningen ble:

Det kommer veldig an på studenten! Med en av bachelorstudentene ble det litt vanskelig å holde kontakt, mens med en annen fungerte veiledningen uten fysiske møter kjempebra. Veiledning av doktorgradsstudenter ble mer tidkrevende, fordi vi måtte endre forskningsprosjektene som følge av nedstengningen. (Førsteamanuensis innen medisin/helsefag).

For masterstudenter kommer det veldig an på studenten. Flinke studenter er det alltid lett å få kontakt med, men noen blir svært utilgjengelige på nett. (Førsteamanuensis).

Det kom veldig an på studenten/stipendiaten. De som ikke kommer aktivt til veiledning, var det mye vanskeligere å holde kontakt med, mens det gikk veldig bra med andre. (Førsteamanuensis).

Noen respondenter pekte dessuten på at situasjonen i seg selv var en psykisk påkjenning for studentene og stipendiatene, noe som gjorde det utfordrende og tidkrevende å støtte dem og få dem gjennom studieløpet:

The primary problem in the spring semester was that I had a lot of supervision, and the main pressure was psychological, meaning the necessity of sustaining and supporting students who were anxious and uncertain about everything. So, the goal to keep them going and finishing their works, was successful, but more time and energy consuming than under normal circumstances. (Universitetslektor innen).

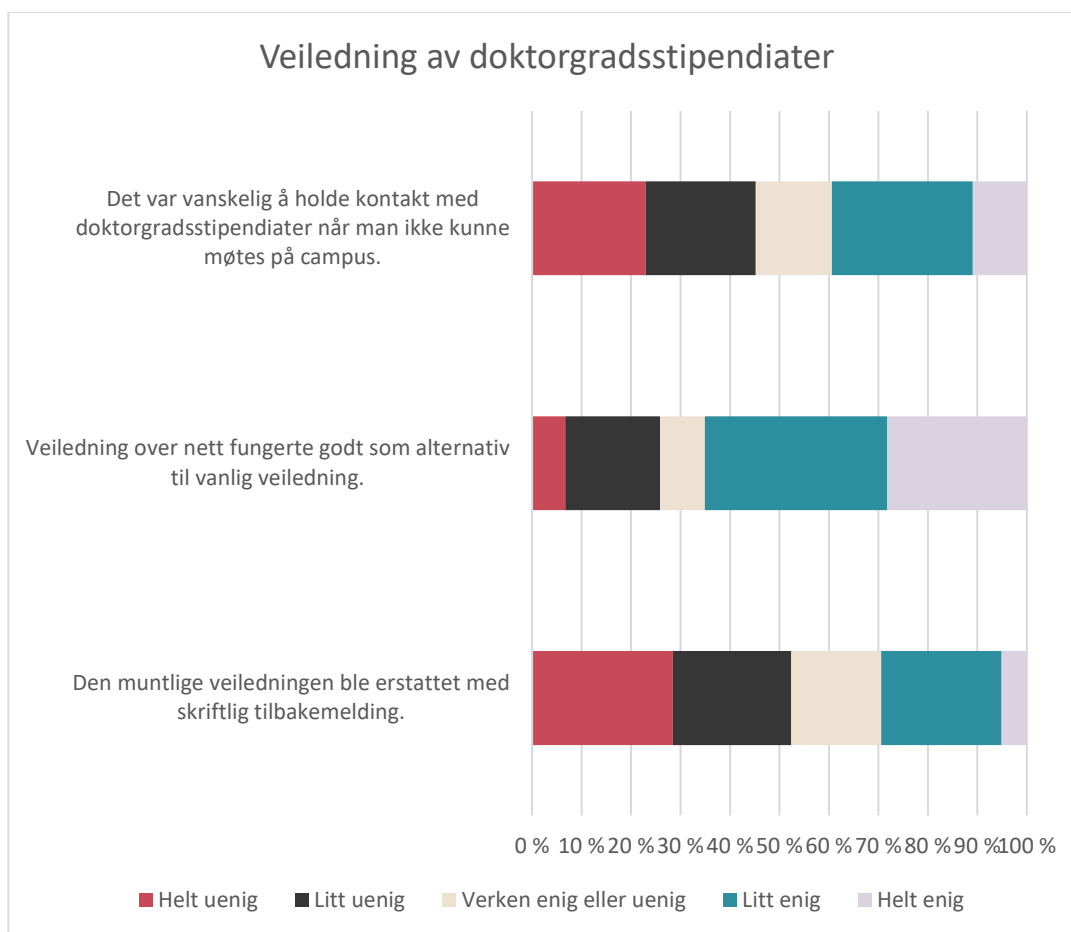
During supervision meetings, we struggled a lot with not being able to just talk in front of a whiteboard and discuss. There are apps for this, but it's not the same. Some of my PhD students struggled with stress and other mental-health issues during the lockdown. Doing supervision digitally made this more difficult to pick up on and do something about. (Førsteamanuensis).

Ifølge en annen respondent var hovedutfordringen med veiledning under koronapandemien at studentene ikke fikk gjennomført prosjekter på grunn av manglende forskningsutstyr:

Utfordringen med veiledning i denne perioden var ikke forbundet med kontakt, men at studentene ikke hadde mulighet til å gjennomføre sine prosjekter som planlagt grunnet nedstengning av laboratorier. (Forsker innen medisin/helsefag).

I spørreundersøkelsen kom det også fram at respondentene hadde ulike syn på hvordan digital veiledning hadde fungert. De som veiledet doktorgradsstipendiater, fikk spørsmål om hvordan de opplevde veiledningen i perioden fra 12. mars og ut vårsemesteret. I figur 2.7 ser vi at omtrent halvparten (45 %) sa seg helt uenig eller litt uenig i påstanden om at «det var vanskelig å holde kontakt med doktorgradsstudenter når man ikke kunne møtes på campus» (23 % helt uenig og 22 % litt uenig). 39 prosent var litt enig eller helt enig i denne påstanden (28 % litt enig og 11 % helt enig).

Videre kom det fram at flertallet av respondentene (65 %) var litt enig eller helt enig i påstanden om at «veiledning over nett fungerte godt som alternativ til vanlig veiledning» (37 % litt enig og 28 % helt enig). Flertallet (52 %) var også helt uenig eller litt uenig i påstanden om at «den muntlige veiledningen ble erstattet med skriftlig tilbakemelding» (28 % helt uenig og 24 % litt uenig).

Figur 2.7: Veiledning av doktorgradsstipendiater.

Det var altså noe varierende synspunkter blant veilederne på hvor godt veiledningen over nett hadde fungert. Veilederne ser ut til å ha hatt en noe mer positiv oppfatning av den digitale veiledningen enn doktorgradsstipendiatene (65 prosent av veilederne var litt eller helt enige i at dette hadde fungert mot 52 prosent av doktorgradsstipendiatene.) Noen av veilederne opplevde for eksempel at veiledningen hadde fungert akkurat som tidligere, selv om formatet var annerledes:

Ukentlige veiledninger ble opprettholdt som før, men digitalt i stedet for fysisk. Det fungerte utmerket :-) (Førsteamanuensis innen medisin/helsefag).

Digital veiledning via Teams eller Zoom fungerte helt fint fra et veilederperspektiv, men mye mulig at stipendiaten/studenten ville ment noe annet. (Postdoktor innen medisin/helsefag).

2.6 Oppsummering

I dette kapitlet om arbeidssituasjon har vi sett på hvordan de yngre forskernes arbeidshverdag ble påvirket av koronasituasjonen. 2 av 3 yngre forskere hadde ikke tilgang til egnet eller godt nok egnet arbeidssted i perioden. Det var dessuten en større andel kvinner og yngre forskere med ansvar for barn, som ikke hadde et godt nok egnet arbeidssted. Det var et fåtall som opplevde løsningen med hjemmekontor som bedre for sin arbeidssituasjon.

Det var stor enighet i påstandene om god smittevernshåndtering og informasjon. For påstandene om arbeidsmiljø var det derimot noe mer uenighet blant de yngre forskerne. Her var under halvparten enige i at det ble gjort et arbeid med å ivareta arbeidsmiljøet under nedstengningen. Flere opplevde dessuten at det ble stilt mange krav under pandemien, men med lite tilrettelegging og oppfølging fra ledelsen.

Gjennom fritekstsvarene kom det fram at den nye arbeidssituasjonen hadde en negativ påvirkning på helse, både mentalt og fysisk. Noen opplevde ensomhet og lite motivasjon i arbeidet som en følge av å miste sosialt nettverk gjennom jobb, andre viste til fysiske plager etter måneder på hjemmekontor.

Et sentralt funn er at den nye digitale undervisningssituasjonen har ført til økt tidsbruk for mange yngre forskere med undervisningsoppgaver. I tillegg har omtrent halvparten av respondentene i midlertidige ansettelsesforhold og i stillingskategorier med mål om hovedfokus på forskning, brukt mer tid totalt sett på undervisning i perioden. Videre er kjønn en del av forklaringen på hvor mye tid de yngre forskerne brukte på planlegging og forberedelse av undervisning i perioden. Kvinner brukte mer tid på dette enn menn. Digital undervisning ble også opplevd som mer krevende enn fysisk undervisning, og den økte tidsbruken på undervisning hadde for flere ført til svært høy arbeidsbelastning. Flere av respondentene opplevde det som lite motiverende å forelese for det en refererte til som «svarte firkanter i zoom». Det var en sterk bekymring blant de yngre forskerne for hvordan økt tidsbruk på undervisningsoppgaver og administrasjon hadde spist opp forskningstiden.

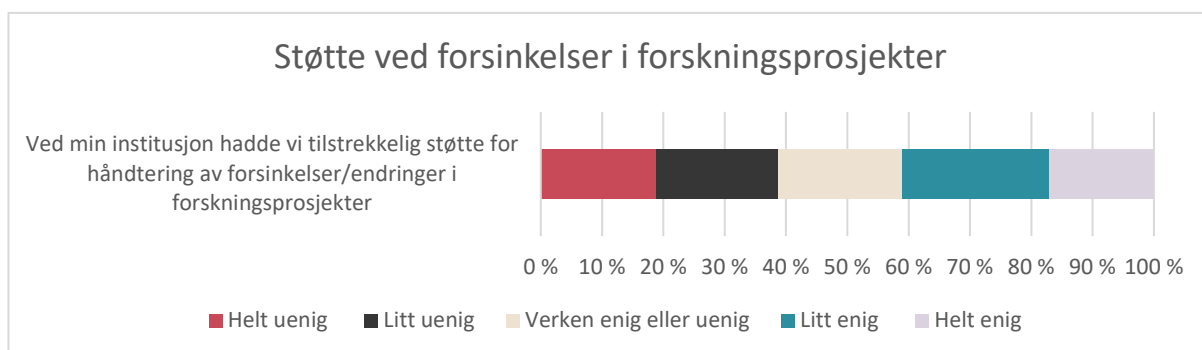
Både doktorgradsstipendiatene og veilederne var delt i synet på hvordan nettbasert veiledning og oppfølging hadde fungert under nedstengningen. For noen doktorgradsstipendiater hadde digital veiledning fungert som et alternativ, mens andre hadde følt seg overlatt til seg selv i perioden. Veilederne hadde også ulike tanker om dette, men syntes i noe større grad enn doktorgradsstipendiatene at den digitale veiledningen hadde fungert.

3 Forskning

Spørreundersøkelsen forsøkte å kartlegge hvordan forskningen og forskerhverdagen ble påvirket av koronasituasjonen. Spørsmålene omhandlet støtte ved forsinkelser i forskningsprosjekter, hvilke ressurser respondentene var avhengige av i sin forskningsvirksomhet, hindringer for forskning i perioden og påstander om koronasituasjonens konsekvenser for forskningen i perioden.

3.1 Opplevd støtte fra institusjonen

Alle respondentene fikk spørsmål om hvorvidt de hadde fått tilstrekkelig støtte til håndtering av forsinkelser/endringer i forskningsprosjekter ved egen institusjon. Figur 3.1 viser at 41 prosent av respondentene var helt enig eller litt enig i påstanden om at de hadde fått tilstrekkelig støtte (24 % litt enig og 17 % helt enig), men det var også omtrent en like stor andel (39 %) som var helt uenig eller litt uenig (19 % helt uenig og 20 % litt uenig). Her hadde respondentene også muligheten til å svare «ikke aktuelt», og 17 prosent svarte dette. I figur 3.1 er disse ekskludert fra fordelingen, ettersom vi er interessert i fordelingen for respondenter som opplevde spørsmålet som relevant.

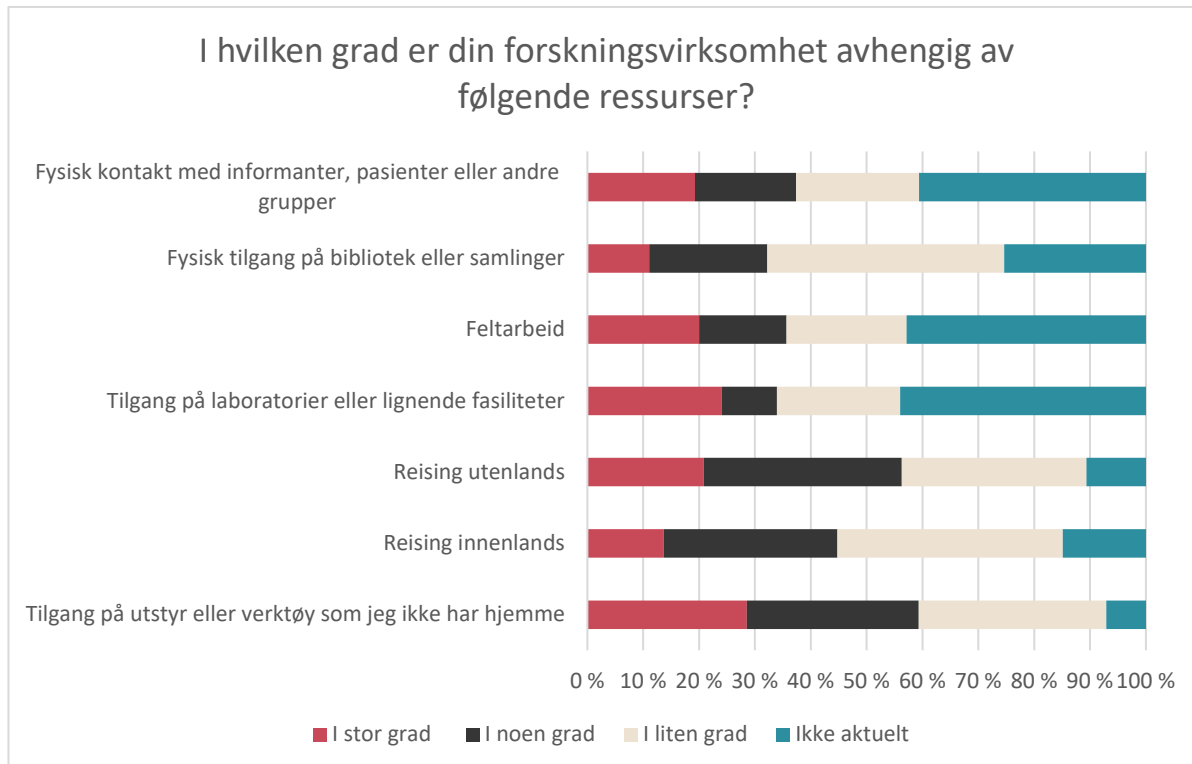

Figur 3.1: Organisatoriske forhold ved egen institusjon - støtte ved forsinkelser i forskningsprosjekter.

Ser vi nærmere på denne fordelingen ut fra stillingskategori, var andelen helt enig eller litt enig størst blant postdoktorer (55 %) og forskere (53 %). Den var noe mindre blant stipendiater (39 %), førsteamanuenser (38 %) og professorer (33 %) og minst blant lektorene (høgskolelektor eller universitetslektor (30 %)). Ut fra dette ser vi at det var forskere med mye undervisning som del av stillingen som var minst fornøyde med støtten fra egen institusjon. Dette kan henge sammen med at forskere i disse gruppene har stått i en ekstra krevende situasjon med omlegging til og gjennomføring av digital undervisning, og at flere her har opplevd store forsinkelser og endringer i forskningsprosjekter, og dermed støtten til disse som utilstrekkelig.

3.2 Betydning av ulike ressurser til forskning

De videre spørsmålene ble bare stilt til de respondentene som hadde eller skulle ha gjennomført forskning i perioden. Figur 3.2 viser hvilke ressurser respondentene «i stor grad», «i noen grad» eller i «i liten grad» var avhengige av i sin forskningsvirksomhet. Her var også svaralternativet «ikke aktuelt» inkludert i figuren, ettersom vi på den måten får informasjon om hvilke ressurser flest var avhengige av i forskningen.

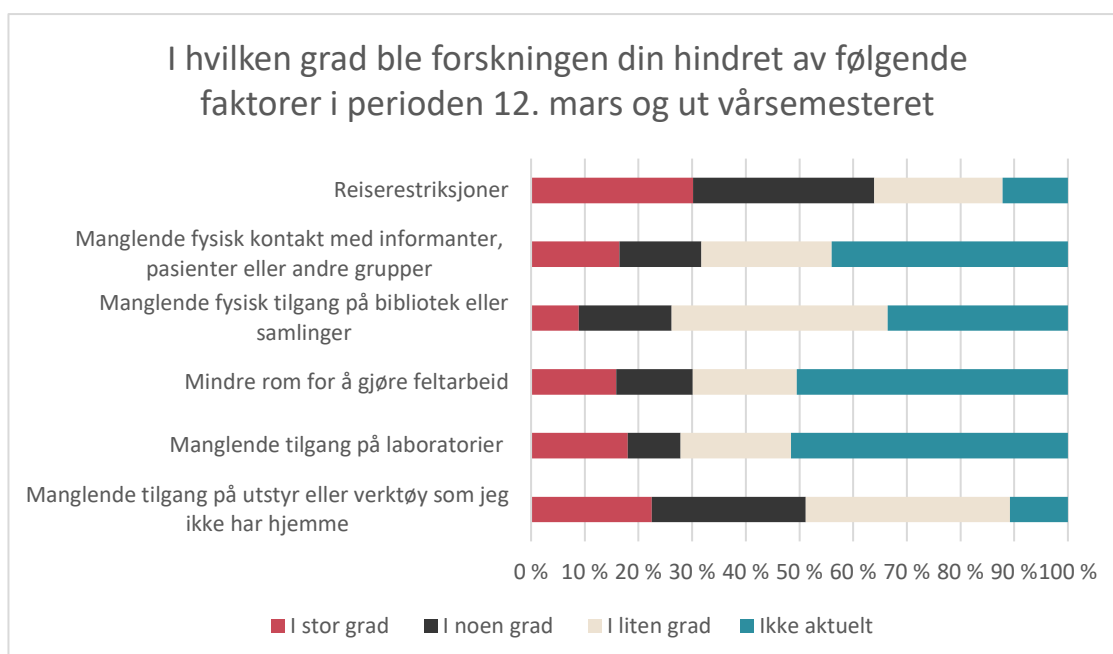

Figur 3.2: Avhengighet av ressurser til forskningsvirksomhet.

I figur 3.2 ser vi at de ressursene størst andel av respondentene i større eller mindre grad var avhengige av, var tilgang på utstyr eller verktøy som de ikke hadde hjemme (93 %) etterfulgt av reising utenlands (89 %) og innenlands (85 %). For de resterende ressursene var det en betydelig større andel som svarte «ikke aktuelt» – noe som tyder på at færre respondenter totalt sett var avhengige av disse ressursene. Dersom vi ser nærmere på hvor stor andel av respondentene som *i stor grad* var avhengige av de ulike ressursene, var denne andelen størst for «tilgang på utstyr eller verktøy som jeg ikke har hjemme» (29 %) og «tilgang på laboratorier eller lignende fasiliteter» (24 %). Det var omtrent en like stor andel som i stor grad var avhengig av disse to ressursene, selv om det var færre respondenter totalt sett som var avhengige av tilgang på laboratorier og lignende.

3.3 Pandemiens hindringer for forskning

Respondentene fikk videre spørsmål om hvorvidt manglende tilgang til disse ressursene medførte hindringer for forskning i perioden. Figur 3.3 viser at manglende tilgang på utstyr eller verktøy var den faktoren den største andelen av respondentene i stor, noen eller liten grad opplevde som en hindring for forskning i perioden (89 %) etterfulgt av reiserestriksjoner (88 %).

Figur 3.3: Hindringer for forskning.

22 prosent oppga manglende tilgang på utstyr man ikke har hjemme som en hindring for forskning «i stor grad». Videre fulgte manglende tilgang på laboratorier (18 %), mindre rom for å gjøre feltarbeid (16 %), manglende fysisk kontakt med informanter, pasienter eller andre grupper (16 %) og manglende fysisk tilgang på bibliotek eller samlinger (9 %).

Vi undersøkte også dette ved å inkludere variabelen fagområde. For manglende tilgang på utstyr var andelen her størst for naturvitenskap-matematikk (32 %) og medisin og helsefag (27 %). Disse to fagområdene hadde også størst andel respondenter som «i stor grad» oppga manglende tilgang på laboratorier som en hindring for forskning i perioden (naturvitenskap-matematikk 31 % og medisin og helsefag 29 %). Humaniora og kunsthøgskolefag hadde størst andel (30 %) som oppga manglende fysisk tilgang på bibliotek eller samlinger som en hindring for forskning i perioden. En like stor andel (23 %) oppga mindre rom for å gjøre feltarbeid som en hindring for forskning innenfor humaniora og kunsthøgskolefag og samfunnsfag inkludert juridiske og pedagogiske fag. Andelen respondenter som oppga manglende fysisk kontakt med informanter som en hindring for forskning i perioden, var størst innenfor samfunnsfag inkludert pedagogiske og juridiske fag (27 %) etterfulgt av medisin og helsefag (20 %).

Videre ville vi også se på dette ut fra respondentenes stillingskategori. Andelen som «i stor grad» oppga manglende tilgang på utstyr som de ikke hadde hjemme, som en hindring for forskning, var størst blant stipendiater (29 %) og postdoktorer (28 %). Det samme gjaldt for manglende tilgang til laboratorier (stipendiater 24 % og postdoktorer 24 %). 20 prosent av forskerne opplevde «i stor grad» manglende tilgang til laboratorier som en hindring. Innad i disse tre gruppene fant vi den største andelen respondenter som «i stor grad» oppga å være avhengig av utstyr de ikke hadde tilgang til hjemme og laboratorier og lignende fasiliteter. Lektorer (høgskolelektor eller universitetslektor) var den gruppen der størst andel (21 %) oppga at manglende fysisk kontakt med informanter, pasienter eller andre grupper var en hindring for forskning «i stor grad». Andelen som «i stor grad» oppga manglende fysisk tilgang på bibliotek og samlinger som en hindring, var relativt lik på tvers av de ulike stillingskategoriene.

I frittekstsvarene ble det også påpekt at pandemien gjorde selve forskningsarbeidet mer krevende, fordi forskningsaktivitetene begrenset seg til prosjekter der data allerede var samlet inn. Dette hang i stor grad sammen med at nedstengningen av samfunnet svekket tilgangen til forskningsinfrastruktur, noe som igjen førte til forsinkelser i forskningsarbeidet – og i verste fall avlysning av forskningsprosjekter. Sitatene under gir en illustrasjon av situasjonen:

The nature of my project is experimental, and for the shutdown period, I had planned work that requires access to the university's buildings and infrastructure. I could not adapt in any way the original planned work. (Postdoktor innen matematikk, naturvitenskap m.m).

The lockdown had a severe effect on our research progress. We were supposed to work on a major revision [name of journal] but due to lockdown, we had to sacrifice our research materials (mice) which caused a great delay in our research work. (Stipendiat innen matematikk, naturvitenskap m.m).

Nedstengningen var først og fremst en stor stopper for laboratoriearbeid ved vårt institutt. Tre måneder uten tilgang til laboratoriene og mulighet til å gjennomføre eksperimenter har forsinket innsamlingsprosessen av nye data dramatisk. Dette vil få følger for hvilket arbeid som kan ferdigstilles og derfor inkluderes i min doktorgradsavhandling. (Stipendiat innen matematikk, naturvitenskap m.m).

Ettersom jeg var i startfasen av mitt postdoktorprosjekt og ennå ikke hadde fått utført lab-arbeidet som skulle gi resultater å skrive om, ble situasjonen særlig krevende da jeg ikke lenger fikk tilgang til lab. Jeg kunne selvsagt skrive på etterslep fra tidligere prosjekter, men det var ikke det jeg hadde finansiering for i den aktuelle perioden. Postdoktorprosjektet ble derfor skadelidende ved at lab-arbeidet kom i gang først langt utpå våren og er selvsagt fortsatt negativt påvirket av situasjonen. (Postdoktor innen matematikk, naturvitenskap m.m).

De yngre forskerne som er sitert over, var i midlertidige stillinger og derfor ekstra sårbare for forsinkelser eller avlysning av forskningsprosjekter. Et annet likhetstrekk ved disse er fagområde og avhengighet av laboratorier for å utføre forskningsarbeid. Som forklart over til figur 3.3 *Hindringer for forskning* kan det se ut til at midlertidige forskere på slike fagfelt ble ekstra rammet med tanke på datainn-samling, fordi laboratoriene stengte i perioden.

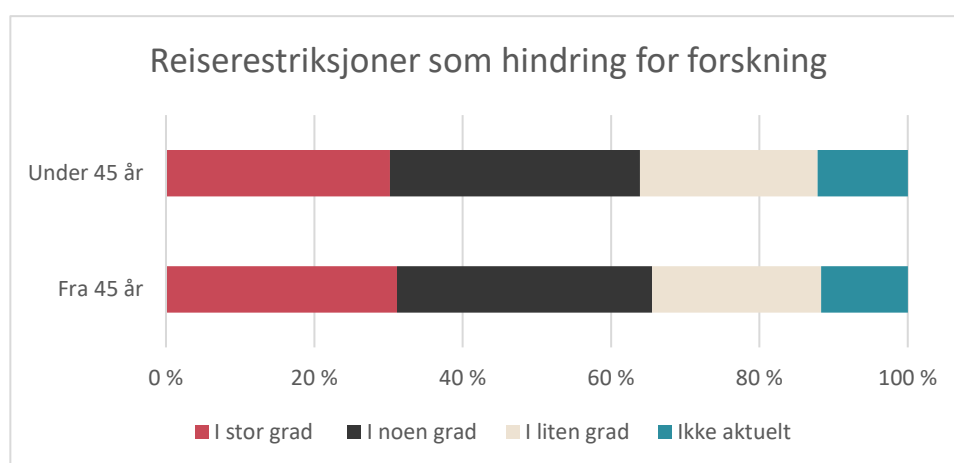
3.3.1 Reiserestriksjoner som hindring for forskningsarbeid

Ser vi nærmere på andelen respondenter som oppga de ulike faktorene som en hindring for forskning «i stor grad», var denne størst for reiserestriksjoner (30 %). Om vi sammenligner fagområder, var andelen som opplevde dette som en hindring, i stor grad størst for humaniora og kunsthøgskolefag (40 % svarte her «i stor grad») og samfunnsfag inkludert pedagogiske og juridiske fag (34 %).

For de ulike stillingskategoriene var andelen som oppga reiserestriksjoner «i stor grad» som en hindring for forskning i perioden, størst blant forskere (38 %) og professorer (35 %). Den var noe mindre for postdoktorer (32 %), førsteamanuenser (30 %) og stipendiater (29 %). Videre var andelen som svarte at

reiserestriksjoner «i noen grad» var en hindring, størst blant professorer (46 %) etterfulgt av førsteamanuenser (38 %), stipendiater og forskere (35 %) og minst blant postdoktorene (27 %). Det er verdt å merke seg her at en større andel av de mer etablerte forskerne anså reiserestriksjoner som en hindring for forskning sammenlignet med mindre etablerte forskere, som stipendiater og postdoktorer.

Denne forskjellen mellom stillingskategoriene, og særlig skillelinjene fast/midlertidig ansatt, gjorde oss nysgjerrige på om også alder kunne spille en rolle for hvorvidt reiserestriksjoner ble ansett for å være en hindring for forskning. Vi sammenlignet derfor utvalget vårt (under 45 år) med et nytt utvalg av forskere som var 45 år og eldre, fra den samme spørreundersøkelsen.

Figur 3.4 Reiserestriksjoner som hindring for forskning etter aldersgruppe.

Noe overraskende fant vi ingen forskjell mellom aldersgruppene (under 45 år og 45 år og eldre) i andelen som oppga reiserestriksjoner som en hindring for forskning i perioden. I begge aldersgruppene oppga omtrent 30 prosent (30 % under 45 år og 31 % 45 år og over) at reiserestriksjoner var en hindring (i stor grad). Dette tyder på at stillingskategori var en viktigere faktor enn alder når det gjaldt om reiserestriksjoner ble sett på som en hindring, og at reiserestriksjoner ikke ble ansett som viktigere for forskere i midlertidige stillinger/rekrutteringsstillinger enn for mer etablerte forskere i fast stilling.

Det var allikevel enkelte typer reisevirksomhet som ble ansett som veldig viktig for de minst etablerte forskerne, og da særlig reising i forbindelse med feltarbeid og utenlandsopphold. Stipendiatene som gruppe hadde den største andelen som oppga manglende rom for å gjøre feltarbeid som en hindring for forskning «i stor grad» i perioden (20 %). Noen stipendiater forklarte dessuten i fritekstsvarerne hvordan manglende rom for å gjøre feltarbeid hadde påvirket forskningsarbeidet:

Jeg måtte endre hele forskningsopplegget fordi jeg ikke kunne reise på feltarbeid. (Stipendiat innen samfunnsvitenskap, inkludert pedagogiske og juridiske fag).

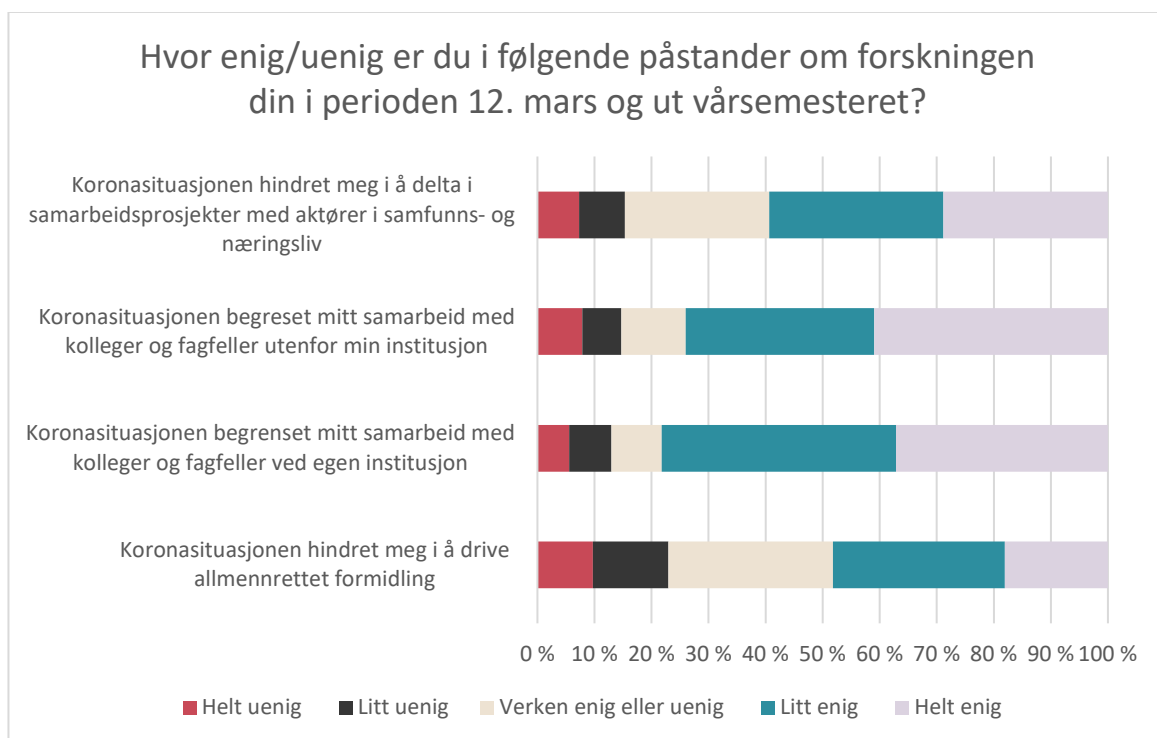
Jeg er relativt tidlig i ph.d.-løpet og måtte endre hele prosjektet mitt fordi jeg ikke kunne gjøre planlagt feltarbeid i andre semester. Jeg aner ikke hvor forsinket jeg egentlig blir, da jeg ikke lenger egentlig har en gjennomarbeidet protokoll, men har måttet gjøre endringer og implementere dem parallelt. (Stipendiat innen medisin/helsefag)

Videre førte reiserestriksjonene til at utenlandsopphold måtte avlyses:

Jeg skulle arbeide i en amerikansk institusjon med høy status innen mitt fagfelt. Dette var da umulig på grunn av reiseforbudet. (Stipendiat).

3.3.2 Hindringer for samarbeid og formidling

Nedstengning og restriksjoner fikk følger for yngre forskeres samarbeid både internt og eksternt, og ikke minst muligheten til å formidle egen forskning. Figur 3.5 viser fordelingen av respondenter på negativt formulerte påstander om forskningssamarbeid og formidling i perioden fra 12. mars og ut vårsemesteret. Flertallet (59 %) av respondentene var litt enig eller helt enig i påstanden om at «koronasituasjonen hindret meg i å delta i samarbeidsprosjekter med aktører i samfunns- og næringsliv» (31 % litt enig og 29 % helt enig). Flertallet (74 %) var også litt enig eller helt enig i påstanden om at «koronasituasjonen begrenset mitt samarbeid med kolleger og fagfeller utenfor min institusjon» (33 % litt enig og 41 % helt enig). Det samme gjaldt for påstanden om at «koronasituasjonen begrenset mitt samarbeid med kolleger og fagfeller ved egen institusjon» (41 % litt enig og 37 % helt enig). Flertallet opplevde altså at koronasituasjonen begrenset samarbeid med kolleger ved og utenfor egen institusjon, samt samarbeid med aktører i samfunns- og næringsliv.

Figur 3.5: Negative påstander om forskningssamarbeid og formidling i perioden.

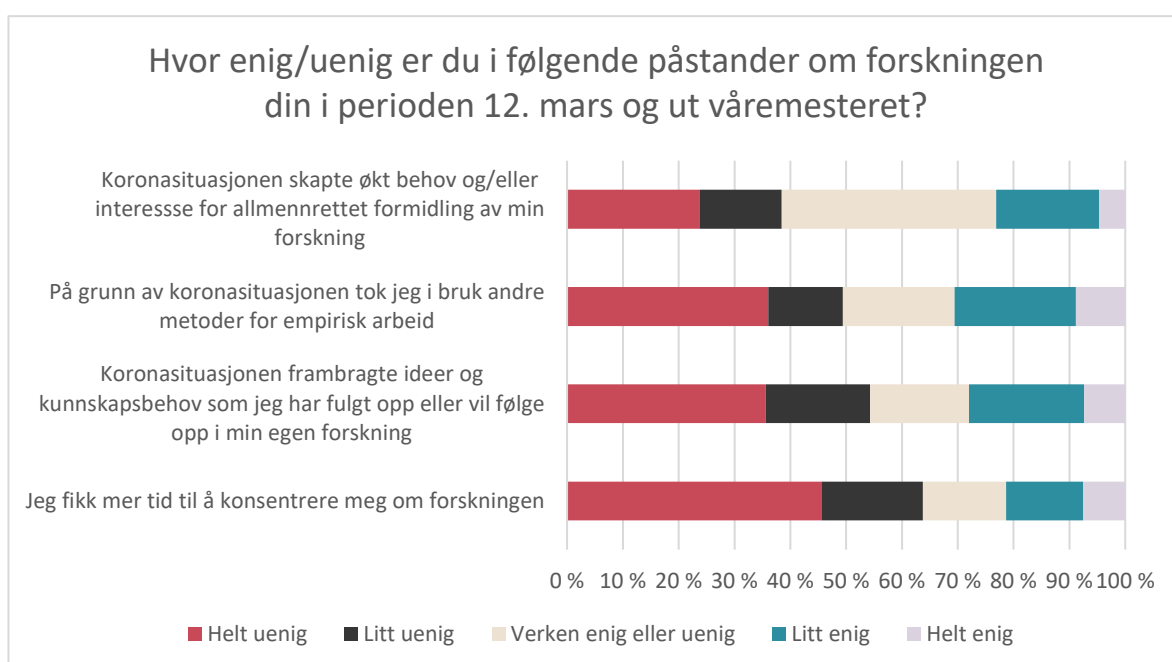
Figur 3.5 viser også at en stor andel (48 %) var litt enig eller helt enig i påstanden om at «koronasituasjonen hindret meg i å drive allmennrettet formidling». Av disse var det 18 prosent som oppga at de var «helt enige» i påstanden. Det var derimot flere som var «helt enige» i påstanden om at koronasituasjonen hadde begrenset samarbeidet utenfor institusjonen (41 %), samarbeidet ved egen institusjon (37 %) og samarbeidet med aktører i samfunns- og næringsliv (29 %). Koronasituasjonen, med nedstengning og restriksjoner, så dermed ut til å gå hardt ut over ulike former for samarbeid, men også i noen grad muligheten for å formidle til allmennheten.

I fritekstsvarene ble det også pekt på hvordan pandemien skapte utfordringer knyttet til samarbeid med eksterne parter, at kommunikasjon med kolleger ble mer tidkrevende fordi det ikke var mulig å møtes fysisk og ta en uformell prat i gangen, at prosjektsøknader måtte settes på vent, samt at det oppsto generelle forsinkelser grunnet smittevernrestriksjoner.

3.4 Forskningshverdagen under korona: store forskjeller mellom forskere med og uten ansvar for barn

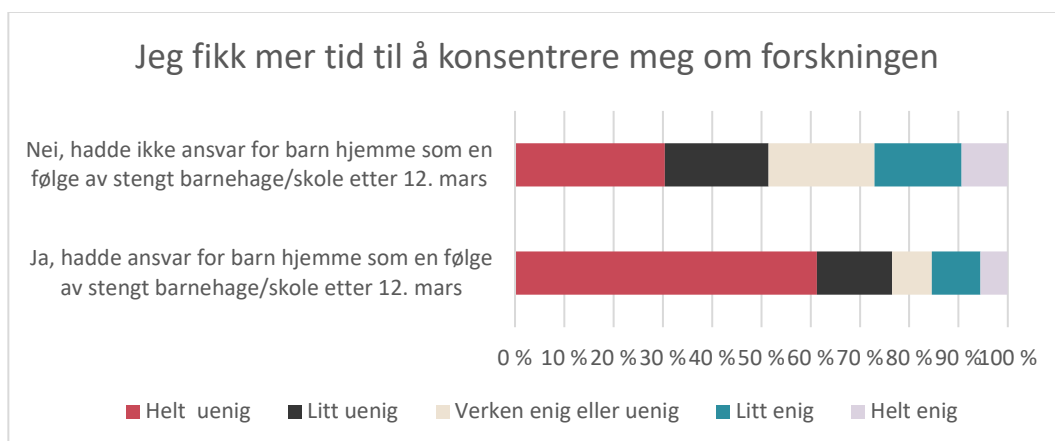
For å få et innblikk i forskningshverdagen ble respondentene presentert for flere påstander om egen forskning i perioden fra 12. mars 2020 og ut vårsemesteret. Figur 3.6 viser fordelingen av respondentene på de fire første positive påstandene.

Av disse var flest uenige i påstanden «Jeg fikk mer tid til å konsentrere meg om forskningen». Over halvparten var helt uenig eller litt uenig (46 % helt uenig og 18 % litt uenig) i dette. Et flertall (54 %) var også helt uenig eller litt uenig i påstanden «Koronasituasjonen frembragte ideer og kunnskapsbehov som jeg har fulgt opp eller vil følge opp i min egen forskning» (36 % helt uenig og 19 % litt uenig). En like stor andel (36 %) var også helt uenig i at «På grunn av koronasituasjonen tok jeg i bruk andre metoder for empirisk arbeid», mens en mindre andel var litt uenig (13 %). Videre var 38 prosent helt uenig eller litt uenig i påstanden «Koronasituasjonen skapte økt behov og/eller interesse for allmennrettet formidling av min forskning», mens en relativt stor andel (38 %) var «verken enig eller uenig» i dette.

Figur 3.6: Positive påstander om forskning i perioden.

Om vi ser nærmere på den siste positive påstanden i figur 3.6, «Jeg fikk mer tid til å konsentrere meg om forskningen», finner vi store forskjeller mellom dem med ansvar for barn hjemme som en følge av stengt barnehage/skole etter 12. mars og dem som ikke hadde dette. Av dem som ikke hadde ansvar for barn, var det 51 prosent som var helt uenig eller litt uenig i at de fikk mer tid til å konsentrere seg om forskningen. For dem som hadde ansvar for barn, var derimot 77 prosent helt uenig eller litt uenig i dette. Av dem som hadde ansvar for barn, var det også en mye større andel (61 %) som var helt uenig i påstanden, enn av dem som ikke hadde ansvar for barn – her var til sammenligning 30 prosent helt uenig. Figur 3.7 viser fordelingen av respondentene for påstanden «Jeg fikk mer tid til å konsentrere meg om forskningen» for dem som hadde ansvar for barn, og dem som ikke hadde det.

Figur 3.7: Fordeling av respondentene for påstanden «Jeg fikk bedre tid til å konsentrere meg om forskningen» for dem som hadde ansvar for barn i perioden, og dem som ikke hadde det.

I fritekstsvarene var det også mange respondenter med ansvar for barn som viste til utfordringen med å få tid og ro til å fordype seg i forskning og generelt å få tidskabalene til å gå opp under pandemien. Flere pekte på at det var svært krevende å utføre forskningsoppgaver i kombinasjon med barn som krevde oppfølging hjemme, og noen karakteriserte disse oppgavene (forskning og ansvar for barn) som uforenlige. Sitatene under illustrerer utfordringene med å forske og ha barn hjemme samtidig på litt ulike måter:

Det går ikke an å forske når barnehagen er stengt og man passer en 2-åring hjemme. (Kvinne, med ansvar for barn, stipendiat).

Hovedutfordringen var tidskabalene på hjemmebane. (Mann, med ansvar for barn, førsteamanuensis).

Det som hindret meg i å gjøre arbeidet mitt, var at jeg hadde ansvaret for to barn hjemme. Det hadde nok gått helt fint å være tilsvarende produktiv på hjemmekontor dersom ungene ikke hadde vært hjemme samtidig. (Kvinne, med ansvar for barn, postdoktor).

I have been totally overloaded to write a research application and at the same time, providing care for two small children. It hugely affected my research progress and the quality of the research application. (Mann, med ansvar for barn, førsteamanuensis).

I could not publish the works that I had planned to publish in 2020. Also, this year has cost me a lot of energy. Working from home with a small child, trying to squeeze in work whenever possible, such as when the child is sleeping, means that there is little time to rest and I feel very often exhausted. Also, it meant more coordination effort between my wife and me and occasional fights as we both have

busy schedules - it would have been busy without Covid-19 already, but with Covid-19 it was even worse. (Mann, med ansvar for barn, forsker).

Det å ha to barn i hjemmeundervisning fungerte overhodet ikke med den minste, noe bedre med den eldste. Men selv når de er tilbake på skolen, må de hentes og bringes da man ikke anbefaler buss der vi bor. Dette gjelder også alle fritidsaktiviteter. Da kommer man i gang på jobb senere enn vanlig og slutter tidligere. Man er mer tilgjengelig hjemme og tiden spises opp alle steder. Man blir mer en dobbeltarbeidende ... Man blir sprø i lengden. (Kvinne, med ansvar for barn, forsker).

Problemet var nedstenging av barnehager kombinert med påbudt hjemmekontor. Hadde ønsket meg mye mer fleksibilitet fra arbeidsgiveren her (jeg endte opp med å leie en AirBnB for å skrive avhandlingen min fordi jeg ikke fikk lov til å bruke mitt kontor). (Kvinne, med ansvar for barn, stipendiat).

Det var særlig perioden med hjemmeskole/hjemmebarnehage som hindret konsentrasjonen. Jeg hadde også ektefelle med samfunnskritisk posisjon som gjorde at jeg måtte ta store deler av ansvaret for hjemmeskole/hjemmebarnehage. (Kvinne, med ansvar for barn, stipendiat).

Den største utfordringa var definitivt tid. To barnehagebarn heime gjorde at arbeidsdagane mine blei drastisk reduserte. Det blei rett og slett eit heilt vanvittig stress å nå over alt, og mange av forelesingane blei lest inn seint på kveld. (Mann, med ansvar for barn, postdoktor).

Det var også flere som forklarte at de måtte prioritere undervisningsoppgaver da tiden ikke strakk til:

Forskning var ikke gjennomførbart grunnet kapasitetsproblem med hjemmeskole, hjemmebarnehage og undervisning/adm. som hadde egne frister. Det var en forferdelig situasjon hvor jeg endte med å sitte og jobbe oppe utover hver eneste natt. (Kvinne, med ansvar for barn, førsteamanuensis).

Det var først og fremst tiden, og (den manglende) muligheten til å jobbe uforstyrret, som hindret forskningen. Jeg hadde «hjemmebarnehagekontor» med dårlig stol /bord/ lys / skjerm, og med få timer hver dag til arbeid, da ble det (såvidt) tid til å følge opp masterstudentene jeg veiledet - noe jeg prioriterte - i tillegg til rent administrative oppgaver og epost. (Kv., med ansvar for barn, førsteamanuensis).

Det absolutt største hinderet for å drive FOU-arbeid hjemme var at jeg og min mann samtidig skulle ha ansvar for tre barn; en 3.klassing, en 1.klassing og et barnehagebarn. Jeg gjorde det jeg måtte av undervisning og møtevirksomhet, men fikk ikke gjort noe FoU-arbeid! (Kvinne, med ansvar for barn, universitetslektor).

En av respondentene påpekte dessuten en noe dårligere tilrettelegging for familiebehov i akademia sammenlignet med offentlig forvaltning:

Kona jobber i statlig etat. Hun tok hele belastningen med hjemmeskolering av tre barn. Det er bedre tilrettelegging for familiebehov i offentlig forvaltning enn i akademia. (Mann, med ansvar for barn, førsteamanuensis).

En annen trakk fram utfordringen med at de som underviser ved universitetet, ikke er definert som samfunnskritisk funksjon, og hvilke konsekvenser dette fikk for hennes familie:

Jeg jobbet 70 timers arbeidsuke for at studentene skulle få sin undervisning i 8 uker, og lot mine egne barn få minimal oppfølging under hjemmeskole. Utrolig provoserende at universitetslærere eller programledere ikke er definert som samfunnskritisk funksjon, så barna våre ikke får noe skoletilbud. (Kvinne, med ansvar for barn, førsteamanuensis).

De som rapporterte om tid til mer fordypning i skrive- og søknadsarbeid, samt mulighet for å søke seg mot mer relevante samarbeidspartnere, var yngre forskere uten undervisningsoppgaver eller omsorgsoppgaver:

I had fewer distractions, because, during lockdown, I was in solitary confinement in my studio apartment (as I'm at the [name of institution]). (Mann, uten ansvar for barn, postdoktor).

The restrictions due to COVID gave me opportunity and finally the time to spend on writing proposals and manuscripts. (Kvinne, uten ansvar for barn, forsker).

Resultatet var i stor grad mer fred, større fokus og generelt bedre anledning til å søke kontakt med relevante nasjonale og internasjonale forskningsmiljø heller enn lite relevante miljø ved egen institusjon. (Mann, uten ansvar for barn førsteamanuensis).

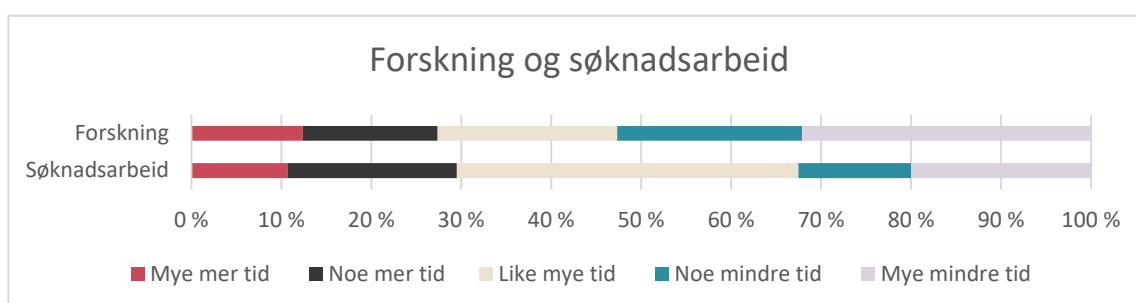
Pandemien lot dessuten til å ha færre uheldige konsekvenser for forskere i denne situasjonen (uten undervisningsansvar eller ansvar for barn) som heller ikke var avhengige av datainnsamling for å utføre forskningsarbeidet:

Min egen forskning var tilfeldigvis i et skrivestadium der koronasituasjonen hadde liten innvirkning. (Mann, uten ansvar for barn, førsteamanuensis).

Vi ser altså et tydelig skille mellom yngre forskere med ansvar for barn og yngre forskere uten ansvar for barn i hvordan koronapandemien påvirket muligheten til å utføre forskningsarbeid. I neste del skal vi se nærmere på de yngre forskernes tid brukt på forskningsaktiviteter i denne perioden.

3.5 Tid brukt på forskningsaktiviteter i perioden

Spørreundersøkelsen gir oss informasjon om tid brukt på ulike forskningsaktiviteter i perioden fra 12. mars og ut vårsemesteret med utgangspunkt i hvordan tidsbruken endret seg i denne perioden. Respondentene ble bedt om å oppgi hvordan nedstengningen etter 12. mars og tiltakene gjennom resten av vårsemesteret påvirket hvor mye tid de brukte på ulike aktiviteter. Her hadde respondentene mulighet til å svare «ikke aktuelt», men i figuren under er de som svarte dette, ekskludert.

Figur 3.8 Tidsbruk på forskning og søknadsarbeid i perioden.

Figur 3.8 viser at flertallet (53 %) hadde brukt noe mindre tid eller mye mindre tid på forskning i perioden (21 % noe mindre tid og 32 % mye mindre tid). Samtidig var det også en relativt stor andel (27 %) som hadde brukt mye mer eller noe mer tid på forskning (12 % mye mer tid og 15 % noe mer tid). Det var altså mange som fikk mer tid til forskning i perioden, selv om flertallet fikk mindre tid.

Når det gjelder søknadsarbeid, som også er en del av forskningshverdagen, var det 33 prosent som oppga at de hadde fått noe mindre eller mye mindre tid til dette i perioden (13 % noe mindre tid og 20 % mye mindre tid). Allikevel hadde omtrent en like stor andel (30 %) av respondentene fått mye mer eller noe mer tid til søknadsarbeid (11 % mye mer og 19 % noe mer tid).

Ser vi nærmere på hvem som hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på forskning i perioden ut fra stilling, var andelen størst for dem i mer typiske undervisningsstillinger som høgskolelektor og universitetslektor (64 %). Disse ble etterfulgt av førsteamanuenser (61 %), professorer (53 %) og forskere (53 %). Blant stipendiater og postdoktorer oppga en andel på henholdsvis 48 og 43 prosent at de hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på forskning i perioden. Dette kan leses på flere måter. Det ser dermed ut til å gå et visst skille mellom stillingene med forholdsvis mye undervisning og stillingene der hovedfokus er forskning. Med andre ord: De som hadde mye undervisning fra før, fikk enda mer å gjøre på undervisningsfronten og dertil enda lavere forskningsaktivitet, mens dette ikke slo like sterkt ut for dem i mindre undervisningsintensive stillinger. Det var allikevel relativt mange kandidater i forskningsintensive stillinger, som stipendiat,

postdoktor og forsker, som også hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på forskning i perioden.

Vi ønsket videre å sammenligne de yngre og de eldre forskerne når det gjelder forskningsaktivitet. Blant forskerne som var 45 år og eldre, fordelte den seg slik: mye mindre tid på forskning (30 %), noe mindre tid (21 %), like mye tid (26 %), noe mer tid (16 %) og mye mer tid (7 %). Disse tallene ligner på dem vi finner for de yngre forskerne (figur 3.8 over). Men igjen må vi se disse tallene i kontekst: Det var et høyere antall respondenter i typiske undervisningsstillinger eller kombinerte stillinger med mye undervisning i utvalget for dem som var 45 år og eldre, og et høyere antall respondenter i forskningsintensive stillinger blant de yngre. Til tross for dette var det altså en så vidt større andel blant de yngre forskerne (der færre hadde undervisningsintensive stillinger) som rapporterte om mye mindre tid til forskning i perioden. Dette kan henge sammen med at de yngre forskerne hadde det travlere på hjemmebane i perioden, med hjemmeskole og ansvar for små barn (omtalt i del 3.4 *Forskningshverdagen under korona*).

Videre var det også en større skjevhet i tidsbruk innad i gruppa for de yngre forskerne enn for de eldre. 32 prosent av de yngre forskerne hadde brukt mye mindre tid på forskning (30 % blant de eldre forskerne), men 12 prosent av de yngre hadde brukt mye *mer* tid – mot 7 prosent av de eldre forskerne. Denne skjevheten innad i gruppa blant de yngre forskerne kan muligens forklares med en større heterogenitet i stillingskategorier blant de yngre sammenlignet med de eldre forskerne, og dessuten en større andel med ansvar for barn blant de yngre forskerne (her hadde omtrent halvparten i utvalget ansvar for barn i perioden, mens nesten 1 av 3 i utvalget av de eldre forskerne hadde dette ansvaret). I tillegg finner vi en sterkere signifikant korrelasjon mellom tid brukt på forskning og ansvar for barn for dem under 45 år enn for dem fra 45 år og eldre. Det å ha ansvar for barn i perioden, medførte altså enda mindre tid til forskning for dem under 45 år sammenlignet med dem som var 45 år og eldre. Dette kan henge sammen med barnas alder og behov for oppfølging, i og med at det er sannsynlig at flere forskere under 45 år har barn i barnehage/småskolealder enn forskere 45 år og eldre.

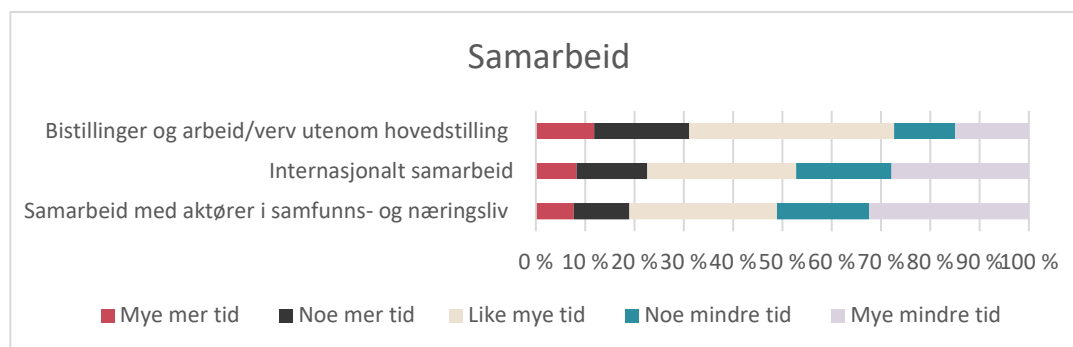
Det var også en signifikant forskjell mellom kjønnene i tid brukt på forskning i perioden, da 56 prosent av kvinnene fikk mindre tid til forskning sammenlignet med 49 prosent av mennene. Vi finner likevel større forskjeller dersom vi sammenligner yngre forskere med og uten ansvar for barn i perioden, uavhengig av kjønn. Av dem som hadde ansvar for barn i perioden etter 12. mars 2020, oppga 65 prosent at de brukte noe mindre eller mye mindre tid på forskning i perioden. Av dem som ikke hadde ansvar for barn, oppga 41 prosent det samme. Denne forskjellen er signifikant.

Tar vi hensyn til både kjønn og ansvar for barn, finner vi at 68 prosent av kvinnene med ansvar for barn og 62 prosent av mennene med ansvar for barn brukte

noe mindre eller mye mindre tid på forskning i perioden. Forskjellen mellom kvinner og menn med ansvar for barn er signifikant. 43 prosent av kvinnene uten ansvar for barn brukte noe mindre eller mye mindre tid på forskning i perioden, mot 39 prosent av mennene uten ansvar for barn. Forskjellen mellom kvinner og menn uten ansvar for barn er også signifikant. Vi finner altså de største forskjellene i tid brukt på forskning mellom dem med og uten ansvar for barn uavhengig av kjønn. Allikevel ser vi at andelen som hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på forskning, var større for kvinner både med og uten ansvar for barn.

3.5.1 Tid brukt på forskningsrelatert samarbeid

Figur 3.9 viser hvor mye tid respondentene brukte på ulike former for forsknings-samarbeid i perioden fra 12. mars og ut vårsemesteret. 27 prosent av respondentene brukte noe mindre eller mye mindre tid på «bistillinger og arbeid/verv utenom hovedstilling» i perioden (12 % noe mindre tid og 15 % mye mindre tid). For internasjonalt samarbeid og samarbeid med aktører i samfunns- og næringsliv var denne andelen større². 47 prosent hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på internasjonalt samarbeid i perioden (19 % noe mindre tid og 28 % mye mindre tid), og flertallet (51 %) hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på samarbeid med aktører i samfunns- og næringsliv (19 % noe mindre tid og 32 % mye mindre tid). Dette tyder på at koronasituasjonen har hatt en betydning for tidsbruken på alle former for forskningssamarbeid.

Figur 3.9: Tidsbruk på samarbeid i perioden.

² Det er flere som har svart på spørsmålet om internasjonalt samarbeid (956) enn på spørsmålet om bistillinger (575) og aktører i samfunnet (611). Internasjonalt samarbeid ser dermed ut til å være den formen for samarbeid som er relevant for flest, selv om andelen som oppga at de brukte noe mindre eller mye mindre tid, er størst for «samarbeid med aktører i samfunns- og næringsliv».

Dersom vi ser nærmere på internasjonalt samarbeid ut fra stilling, oppga 52 prosent av stipendiatene at de hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på dette, etterfulgt av førsteamanuenser (49 %), forskere (46 %), professorer (41 %) og postdoktorer (36 %). Det var også forskjeller på tvers av stillingskategoriene i forbindelse med tid brukt på samarbeid med aktører i samfunns- og næringsliv. Her var andelen som hadde brukt mindre tid på dette i perioden, størst for lektorer (57 %) (høgskolelektor eller universitetslektor) og stipendiater (56 %). Den var noe mindre for førsteamanuenser (50 %), postdoktorer (48 %) og forskere (47 %), og minst for professorer (37 %).

Vi finner også relativt store forskjeller mellom kjønnene når det gjelder tid brukt på internasjonalt samarbeid i perioden. Av kvinnene oppga 55 prosent at de hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på internasjonalt samarbeid. 39 prosent av mennene gjorde det samme. Og dersom vi trekker inn variabelen ansvar for barn i perioden, ser vi at 53 prosent av dem med ansvar for barn hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på internasjonalt samarbeid i perioden, og av dem uten ansvar for barn oppga 42 prosent det samme.

Ser vi kjønn og ansvar for barn i sammenheng, hadde 61 prosent av kvinnene med ansvar for barn brukt noe mindre eller mye mindre tid på internasjonalt samarbeid i perioden, mot 56 prosent av mennene med ansvar for barn. For dem som ikke hadde ansvar for barn, var andelen 49 prosent for kvinner og 35 prosent for menn. Det var altså fortsatt relativt store forskjeller mellom dem som hadde ansvar for barn og ikke, uavhengig av kjønn, men andelen var større for kvinner med ansvar for barn sammenlignet med andelen menn med ansvar for barn, og andelen for kvinner uten ansvar for barn sammenlignet med andelen menn uten ansvar for barn. Det ser altså ut til at kjønn er en faktor i forklaringen av hvor mye mindre tid de yngre forskerne fikk brukt på internasjonalt samarbeid i perioden, og at kvinner brukte mindre tid på dette enn menn (se også kapittel 2.4. *Tidsbruk knyttet til omlegging av undervisning* og 3.5 *Tid brukt på forskningsaktiviteter i perioden*).

På samme måte som for internasjonalt samarbeid var det også relativt store forskjeller mellom kjønnene i tid brukt på samarbeid med aktører i samfunns- og næringsliv i perioden. Av kvinnene var det 56 prosent som hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på dette, og av mennene var det 45 prosent som oppga det samme. Større forskjeller finner vi derimot om vi ser på dem som hadde ansvar for barn i perioden, og dem som ikke hadde det. Her oppga 59 prosent av dem med ansvar for barn i perioden at de brukte noe mindre eller mye mindre tid på samarbeid med aktører i samfunns- og næringsliv i perioden, mot 42 prosent av dem som ikke hadde ansvar for barn.

Dersom vi for denne variabelen ser kjønn og ansvar for barn i sammenheng, var andelen som hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på samarbeid med aktører i samfunns- og næringsliv i perioden, størst for kvinner som hadde ansvar

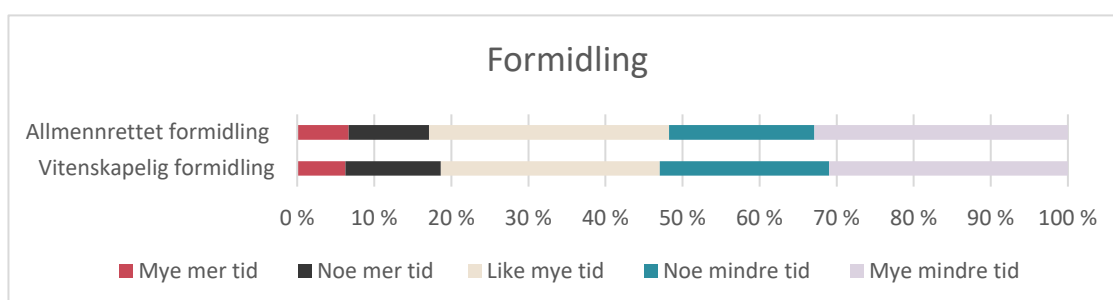
for barn (61 %), og noe mindre for menn med ansvar for barn (56 %). For dem som ikke hadde ansvar for barn i perioden, var andelen kvinner 49 prosent og andelen menn 35 prosent. Igjen finner vi altså en større andel kvinner som hadde ansvar for barn og kvinner uten ansvar for barn, både når vi sammenligner kvinner med ansvar for barn med menn med ansvar for barn, og kvinner uten ansvar for barn med menn uten ansvar for barn. Her er det interessant å merke seg at det var en større forskjell i andelen kvinner og menn *uten* ansvar for barn i perioden (kvinner 49 % og menn 35 %), sammenlignet med andelen for menn og kvinner *med* ansvar for barn (kvinner 61 % og menn 56 %). Dette fant vi også i forbindelse med internasjonalt samarbeid vist til i avsnittet over. Det kan selvfølgelig være flere faktorer som påvirker her, det kan se ut til at ansvar for barn har mer betydning enn kjønn for hvor mye tid forskerne fikk brukt på samarbeid med aktører i samfunns- og næringsliv, siden andelen som oppgir dette, er høyere for begge kjønn og også omtrent like stor for kvinner og menn. Derimot ser det ut til at kjønn spiller en større rolle for mye tid forskerne fikk brukt på slikt samarbeid for dem som ikke hadde ansvar for barn, siden det er relativt stor forskjell mellom menn og kvinner her.

For de ulike fagområdene var andelen som oppga å ha brukt noe mindre eller mye mindre tid på samarbeid med aktører i samfunns- og næringsliv størst for humaniora og kunsthøgskolefag (56 %) og samfunnsfag inkludert pedagogiske og juridiske fag (53 %). Den var noe mindre for teknologi (48 %), medisin og helsefag (48 %) og minst for matematikk, naturvitenskap m.m. (46 %). Disse tallene er relativt like dem vi finner for spørsmålet om tid brukt på internasjonalt samarbeid, der humaniora og kunsthøgskolefag også var det fagområdet der størst andel hadde brukt mindre tid (56 %), etterfulgt av samfunnsfag inkludert pedagogiske og juridiske fag (50 %) og medisin og helsefag (48 %), matematikk, naturfagvitenskap m.m. (42 %) og teknologi (42 %). Det at forskere innen humanistiske fagområder har brukt mindre tid på samarbeid med aktører i samfunns- og næringsliv, som også kan involvere internasjonalt samarbeid, kan henge sammen med at kulturinstitusjoner (for eksempel museer) som disse fagområdene har samarbeid med, har hatt det (og har det fremdeles) svært vanskelig under pandemien, og at dette har påvirket mulighetene for samarbeid med academia.

3.5.2 Tid brukt på formidling i perioden

Figur 3.10 viser tidsbruk på allmennrettet og vitenskapelig formidling i perioden. For begge typer formidling oppga over halvparten av respondentene at de hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på dette i perioden. For allmennrettet formidling var andelen 52 prosent (19 % noe mindre tid og 33 % mye mindre tid) og for vitenskapelig formidling var andelen 53 prosent (22 % noe mindre tid og 31 %

mye mindre tid). Samtidig oppga 17 prosent at de hadde brukt mye mer tid eller noe mer tid på allmennrettet formidling i perioden (7 % mye mer tid og 10 % noe mer tid). Andelen for vitenskapelig formidling var noe større (19 %) (6 % mye mer tid og 12 % mye mer tid). Likevel er den generelle tendensen her at det store flertallet brukte noe mindre eller mye mindre tid på begge typer formidling i perioden.

Figur 3.10: Tidsbruk på formidling i perioden.

Dersom vi ser nærmere på hvilke stillingsgrupper som brukte noe mindre og mye mindre tid på allmennrettet formidling i perioden, var andelen størst for forskere (61 %), noe mindre for lektorer (54 %) (høgskolelektorer eller universitetslektor), førsteamanuenser (53 %) og professorer (53 %), og minst for stipendiater og postdoktorer (46 %). Vi så et tilsvarende mønster i forbindelse med tid brukt på vitenskapelig formidling. Her fant vi den største andelen av dem som hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid blant lektorer (59 %) etterfulgt av førsteamanuenser (57 %), forskere (55 %), professorer (51 %) og stipendiater (51 %) og til slutt postdoktorene (46 %).

Videre finner vi noen forskjeller i tid brukt på formidling på tvers av fagområder. 64 prosent av respondentene innenfor humaniora og kunstfag oppga at de hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på allmennrettet formidling i perioden og en omtrent like stor andel innenfor medisin og helsefag (57 %) og samfunnsfag inkludert pedagogiske og juridiske fag (56 %). Andelen var noe mindre for matematikk, naturvitenskap m.m. (48 %), og minst for fagområdet teknologi (39 %).

Vi finner den samme fordelingen i forbindelse med tid brukt på vitenskapelig formidling. Den største andelen (63 %) som oppga at de hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på vitenskapelig formidling i perioden, finner vi igjen for respondentene innenfor humaniora og kunstfag. Andelen var omtrent lik for medisin og helsefag (60 %) og samfunnsfag inkludert pedagogiske og juridiske fag (59 %), men noe mindre for matematikk, naturvitenskap m.m. (47 %) og minst for teknologi (36 %).

Det var relativt stor forskjell i andelen som hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på allmennrettet formidling i perioden om vi ser på kjønn. Av kvinnene

oppga 57 prosent at de hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på allmennrettet formidling i perioden, og av mennene oppga 46 prosent det samme. Forskjellen var allikevel større om vi sammenligner dem som hadde ansvar for barn i perioden, med dem som ikke hadde det. Av dem som hadde ansvar for barn, oppga 60 prosent at de hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på allmennrettet formidling i perioden. 43 prosent av dem som ikke hadde ansvar for barn, oppga det samme.

Tar vi høyde for både kjønn og ansvar for barn, oppga 62 prosent av kvinnene og 57 prosent av mennene med ansvar for barn at de hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på allmennrettet formidling i perioden. Den største forskjellen finner vi likevel mellom kvinner og menn som ikke hadde ansvar for barn. Av kvinnene som ikke hadde ansvar for barn, oppga 50 prosent at de hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på allmennrettet formidling i perioden, og 36 prosent av mennene som ikke hadde ansvar for barn, oppga det samme. Igjen finner vi altså den største forskjellen mellom kvinner og menn uten barn. Dette tyder på at for dem som ikke har ansvar for barn, er kjønn en viktig variabel med hensyn til tidsbruk på allmennrettet formidling.

På samme måte som for allmennrettet formidling var det også forskjeller mellom kjønnene i tid brukt på vitenskapelig formidling. 57 prosent av kvinnene oppga at de hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på dette. Det samme gjaldt 47 prosent av mennene. Forskjellen ble igjen større da vi sammenlignet dem som hadde ansvar for barn, og dem som ikke hadde det. Av dem som hadde ansvar for barn, oppga 61 prosent at de hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på vitenskapelig formidling. Av dem som ikke hadde ansvar for barn, oppga 45 prosent det samme.

Sammenligner vi kvinner som hadde ansvar for barn, og menn som hadde ansvar for barn, er forskjellen mindre. Av kvinner som hadde ansvar for barn, oppga 62 prosent at de hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på vitenskapelig formidling. For menn som hadde ansvar for barn, var denne andelen 56 prosent. Igjen finner vi en relativt stor forskjell når vi sammenligner kvinner og menn uten ansvar for barn. 49 prosent av kvinnene som ikke hadde ansvar for barn, oppga at de hadde brukt noe mindre eller mye mindre tid på vitenskapelig formidling i perioden. For menn uten ansvar for barn var denne andelen 40 prosent.

3.6 Oppsummering

I dette kapitlet har vi sett på hvordan koronasituasjonen påvirket de yngre forskernes forskningsarbeid. Respondentene var relativt delt i synet på om de hadde fått tilstrekkelig støtte til håndtering av forsinkelser/endringer i forskningsprosjekter ved egen institusjon. Forskere med mye undervisning i stillingen var minst

fornøyde med støtten fra egen institusjon. En stor andel av respondentene opplevde i større eller mindre grad manglende tilgang på utstyr eller verktøy, samt reiserestriksjoner, som sentrale hindringer for forskning i perioden. En større andel av de mer etablerte forskerne anså reiserestriksjoner som en hindring for forskning sammenlignet med mindre etablerte forskere, som stipendiater og postdoktorer. Derimot var det enkelte typer reisevirksomhet som ble ansett for å være veldig viktig for de minst etablerte forskerne, slik som reising i forbindelse med feltarbeid og utenlandsopphold.

Nedstengning og restriksjoner fikk følger for yngre forskeres samarbeid internt og eksternt, samt muligheten til å formidle forskning. Flertallet opplevde at koronasituasjonen begrenset samarbeidet med kolleger, og samarbeidet med aktører i samfunns- og næringsliv.

Til spørsmålet om tid til konsentrasjon i forskningen, fant vi store forskjeller mellom dem med og uten ansvar for barn hjemme i perioden. Mange av de yngre forskerne med ansvar for barn viste til utfordringer med å få tid og ro til å fordype seg i forskningen, og generelt å få tidskabelen til å gå opp. 1 av 4 yngre forskere uten ansvar for barn rapporterte derimot om mer tid til fordypning i skrive- og søknadsarbeid. Vi finner de største forskjellene i tid brukt på forskning mellom dem med og uten ansvar for barn uavhengig av kjønn. Allikevel ser vi at kvinner fikk mindre tid til forskning enn menn, og en større andel kvinner både med og uten barn som fikk mindre tid til forskning sammenlignet med menn med og uten ansvar for barn. Disse kjønnsforskjellene gikk igjen i internasjonalt samarbeid, samarbeid med aktører i samfunns- og næringsliv, og formidling.

Det var særlig forskere i typiske undervisningsstillinger som fikk mindre tid til forskning i perioden, men det var også en stor andel i forskningsintensive stillinger (stipendiater, postdoktorer og forskere) som fikk mindre tid til dette.

4 Tanker om framtiden

Flere av respondentene hadde gjort seg tanker om pandemiens langsiktige konsekvenser for egen forskerkarriere og om akademiske jobbreiser i framtiden. Vi vil først se nærmere på hvilke karrieremessige konsekvenser respondentene så for seg.

4.1 Pandemiens konsekvenser for framtidig karriere

Selv om noen trakk fram at det var vanskelig å si hvor stor effekt korona ville ha på sikt fordi det fortsatt var strenge restriksjoner da undersøkelsen ble gjennomført, var det flere som fryktet at det ville bli vanskelig å få jobb i ettertid på grunn av lavere forskningsaktivitet under nedstengningen – særlig hvis dette ikke ville bli tatt hensyn til ved framtidige jobbsøk. Vi har sett at pandemien rammet yngre forskere ulikt, og en av respondentene uttrykte bekymring for at pandemien hadde ført til store skjevheter mellom dem med og uten ansvar for barn, og at dette kunne få langsiktige konsekvenser for videre forskningsarbeid:

Jeg opplever at situasjonen har vært svært forskjellig for kolleger med og uten omsorgsoppgaver. Vi som har hatt store omsorgsoppgaver og hjemmeskole, har ikke fått produsert like mye forskning og dermed færre publiseringer, mens de som er uten barn, oppgir å ha fått mer ro og mer tid til å fordype seg og skrive, og dermed vil de også få flere publiseringer i året/årene som kommer. Det vil medføre en skjevhet der fagpersoner med barn eller andre omsorgsoppgaver kommer dårligere ut på publiseringsbarometer som følge av koronasituasjonen. (Kvinne, med ansvar for barn, førsteamanuensis).

Det var særlig kandidater i midlertidige stillinger som var bekymret for videre jobbutsikter, fordi koronapandemien hadde forsinket forskningsarbeidet:

Jeg er midlertidig tilsatt som stipendiat. Koronasituasjonen vil ha negative konsekvenser for min fremtidige karriere på grunn av forsinkelse i doktorgradsløpet. Jeg vil ikke kunne begynne i ny jobb hos ny arbeidsgiver ved opprinnelig/ønsket tidspunkt. Doktorgradsavhandlingen vil bli levert og graden avlagt på et ugunstig tidspunkt i forhold til stillingsutlysninger og jobbsøking. (Kvinne, med ansvar for barn, stipendiat).

Eksternfinansierte prosjekter blir forsinket på grunn av koronasituasjonen, og (ekstern)finansieringen av stillingen min opphører dermed før prosjektene er fullført. Uten resultater fra disse prosjektene er det vanskelig å få mer finansiering, og dermed vil det mest sannsynlig ikke finnes midler til å opprettholde stillingen min. (Forsker innen medisin/helsefag).

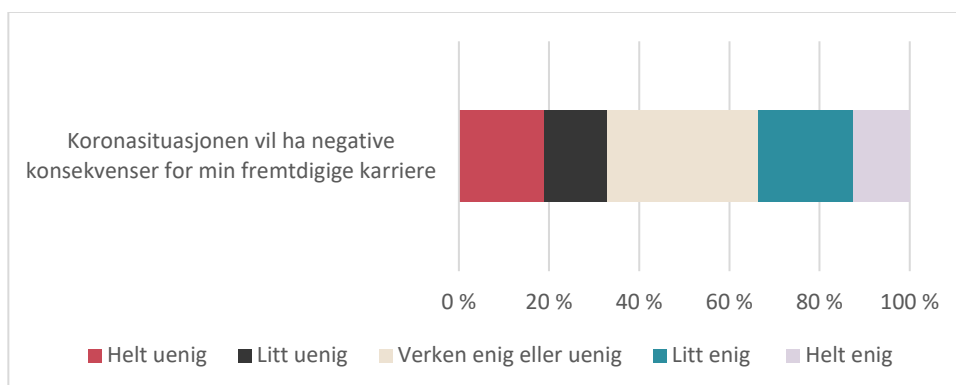
Andre var bekymret for at de kunne bli mindre attraktive på jobbmarkedet fordi de mistet muligheten til å bygge faglige nettverk:

Faglig sosialisering og å opparbeide akademisk nettverk har blitt vanskeligere. Ting som skulle hjulpet meg til å få en karriere ut av doktorgraden, som utenlandsopphold og større konferanser, har blitt avlyst. Jeg er redd jeg vil havne bak andre i køen for senere stillinger. (Stipendiat).

Også forskere i faste stillinger var bekymret for karrieren. En førsteamanuensis pekte på at nedstengningen gjorde karrierebygging ekstra vanskelig, både når det gjaldt færre muligheter til å bygge nettverk og faglig støtte, men også muligheten til å forske og formidle resultater:

Jeg er relativt i starten av min karriere, og føler jeg har mistet ett år av forskning, publisering, networking, konferanser og å bygge kompetanse på mitt fagfelt - som er noe nytt fra hva min ph.d. omhandlet. Jeg var også relativt ny på min arbeidsplass da nedstengningen startet, og føler det har vært vanskelig å stå uten støtte - de daglige interaksjonene og møtene i gangen, å kunne stikke hodet inn hos en kollega for et kjapt spørsmål eller en kort drøfting. Jeg føler vi var overlatt veldig til oss selv. Men aller mest var det tøft å bedrive forskning og formidling - dvs., det ble NULL av det. Og det har mye å si i starten av karrieren. (Førsteamanuensis).

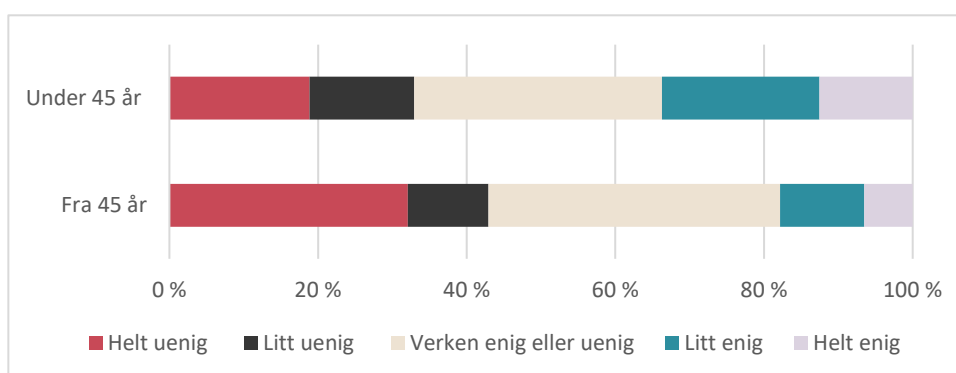
Spørreundersøkelsen hadde også spørsmål knyttet til forskernes tanker om fremtiden. Vi ba respondentene se for seg konsekvensene av koronasituasjonen i et lengre perspektiv og indikere hvor enig eller uenig de var i en rekke påstander. En av påstandene lød: «Koronasituasjonen vil ha negative konsekvenser for min fremtidige karriere».

Figur 4.1 : Koronasituasjonen vil ha negative konsekvenser for min fremtidige karriere.

I denne påstanden var det omtrent like mange som var helt uenige eller litt uenige (33 %) som litt enige eller helt enige (34 %). Det var også en omtrent like stor andel som oppga at de var «verken enige eller uenige» i påstanden (33 %). Dette kan tyde på at mange fortsatt er usikre på de langsiktige konsekvensene av koronapandemien for egen karriere. På det tidspunktet da spørreundersøkelsen ble gjennomført, var pandemien pågående – noe som kan gjøre det vanskelig å vurdere langsiktige konsekvenser for karrieren. Som nevnt i kapittel 3.5 *Tid brukt på forskningsaktiviteter i perioden* har også pandemien rammet skjevt blant de yngre forskerne; noen har fått mer tid og ro til å fordype seg i forskningen, mens andre omtrent ikke har fått tid til å forske i det hele tatt. Dette kan også være en mulig årsak til de sprikende svarene til hvorvidt pandemien vil ha negative konsekvenser for karrieren.

Vi ville videre undersøke om det var noen forskjeller mellom yngre og eldre forskere (under/fra 45 år og eldre) i synet på framtidig karriere. Figur 4.2 under viser at det var relativt store forskjeller.

Figur 4.2.: Påstanden om at koronasituasjonen vil ha negative konsekvenser for min fremtidige karriere etter aldersgruppe.

Her finner vi at 43 prosent av dem som var 45 år og eldre, var helt uenig eller litt uenig i at koronasituasjonen ville ha negative konsekvenser for karrieren. Dette var altså en større andel enn blant dem under 45 år (her var som nevnt over 33 prosent helt eller litt uenige). 18 prosent av dem fra 45 år og eldre var litt enig eller helt enig i at koronasituasjonen ville ha negative konsekvenser for karrieren – en mindre andel enn blant dem under 45 år, der 34 prosent oppga det samme.

Med tanke på at en betydelig større andel av dem som var 45 år og eldre er i faste stillinger sammenlignet med dem under 45 år, ville vi også undersøke variabelen stillingskategori. Vi finner at særlig ansettelsesforhold (midlertidig/fast) spiller en sentral rolle for hvordan respondentene vurderte konsekvensene av pandemien. Innenfor de ulike stillingskategoriene var andelen som var litt enig eller helt enig i at «koronasituasjonen vil ha negative konsekvenser for min fremtidige karriere», klart størst for dem i midlertidige stillinger, som postdoktorer (45 %), stipendiater (41 %) og forskere (38 %). Av førsteamanuensene var 26 prosent litt eller helt enige i påstanden, etterfulgt av professorene (21 %) og minst for lektorene (17 %) (høgskolelektor eller universitetslektor).

Vi ville også undersøke nærmere om det å ha ansvar for barn i perioden hadde noen påvirkning på hvordan respondentene vurderte konsekvensene av pandemien. Her fant vi noe overraskende at andelen litt enig eller helt enig i påstanden «koronasituasjonen vil ha negative konsekvenser for min fremtidige karriere» var størst for dem *uten* ansvar for barn i perioden (37 %) og mindre for dem *med* ansvar for barn (30 %) i perioden. Vi hadde forventet at andelen var størst for dem *med* ansvar for barn i perioden, med tanke på at yngre forskere med barn har stått i en krevende situasjon med å sjonglere jobb og familieansvar i perioden. Vi har derfor sett nærmere på årsakene til dette, og ser at det kan forklares av at en mindre andel av spesielt stipendiater og postdoktorer, men også forskere, har barn sammenlignet med de andre stillingskategoriene.

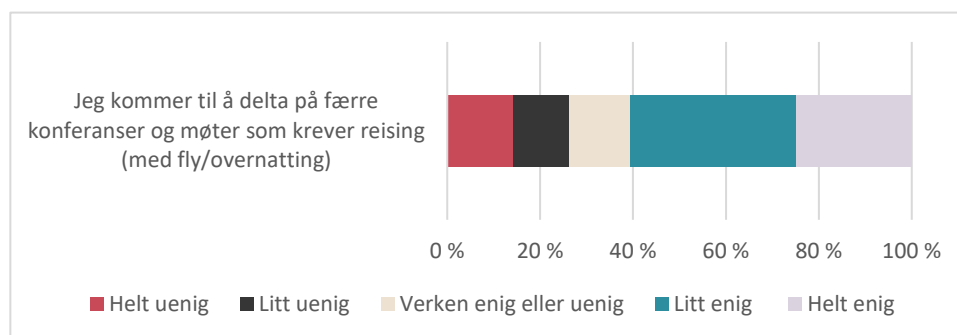
Dersom vi ser variabelen «ansvar for barn» i sammenheng med variabelen for stilling, finner vi klart størst forskjell mellom dem i midlertidig stilling (stipendiater, postdoktorer og forskere) og dem i fast stilling (høgskole/universitetslektor, førsteamanuensis og professor). Av dem i midlertidig stilling med ansvar for barn oppga 39 prosent at de var litt enig eller helt enig i at koronasituasjonen ville ha negative konsekvenser for framtidig karriere, og av dem i midlertidig stilling uten ansvar for barn oppga 43 prosent dette. Av dem i fast stilling med ansvar for barn var 23 prosent litt enig eller helt enig i at koronasituasjonen ville ha negative konsekvenser, mot 21 prosent av dem i fast stilling uten ansvar for barn. Vi ser her en noe større andel som var enige i at koronasituasjonen ville ha negative konsekvenser for framtidig karriere blant dem i midlertidig stilling *uten* ansvar for barn sammenlignet med dem i midlertidig stilling med ansvar for barn. Blant yngre forskere i fast stilling ser vi derimot det motsatte – der var det en litt større andel som var

bekymret for karrieren blant dem *med* ansvar for barn i perioden, sammenlignet med dem uten barn.

Vi ville derfor inkludere respondentene som var 45 år og eldre i analysen. Blant alle respondentene (både under og fra/over 45 år) finner vi ingen signifikant forskjell i gjennomsnitt mellom faglig ansatte med og uten ansvar for barn. Derimot finner vi signifikante forskjeller mellom dem i midlertidig og fast stilling både dersom vi bare ser på dem under 45 år og dersom vi tar med dem fra 45 år og eldre i analysen. Vi finner ingen signifikant forskjell dersom vi sammenligner kun yngre forskere i midlertidig stilling med og uten ansvar for barn, og heller ikke om vi sammenligner kun yngre forskere i fast stilling med og uten ansvar for barn. Vi mener derfor at det er skillet mellom midlertidig og fast stilling som er den viktigste forklaringen på hvor bekymret de yngre forskerne var for videre karriere. Det at andelen som var litt enig eller helt enig i at koronasituasjonen ville ha negative konsekvenser for karrieren var størst for dem uten ansvar for barn, har da sammenheng med at flertallet av dem uten ansvar for barn var i midlertidige stillinger.

4.2 Tanker om akademisk reisevirksomhet i framtiden

I spørreundersøkelsen kom det også fram at flertallet (61 %) var litt enig eller helt enig i at de kom til å delta på færre konferanser og møter som krevde reising (med fly og overnatting) i framtiden (36 % litt enig og 25 % helt enig). En andel på 26 prosent var helt uenig eller litt uenig i denne påstanden (14 % helt uenig og 12 % litt uenig). Det ser likevel ut til at de fleste ville redusere eller ønsket å redusere reiseaktiviteten noe i framtiden.

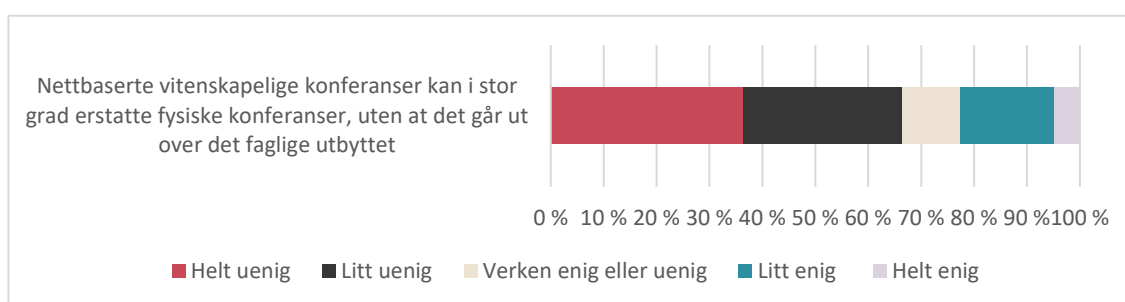
Figur 4.3: Deltakelse på konferanser og møter som krever reising i framtida.

Ser vi nærmere på dem som oppga at de var helt uenig eller litt uenig i denne påstanden ut fra stilling, var andelen størst for professorer (31 %) etterfulgt av postdoktorer (28 %), forskere (28 %), førsteamanuenser (27 %) og stipendiater (27 %). Lektorer (høgskolelektor eller universitetslektor) skiller seg ut med en andel på 19 prosent. Vi kan tenke oss at de som er litt eller helt uenige i at de vil delta på

færre konferanser, også opplever reiserestriksjoner som en hindring for forskning. I så fall samsvarer dette godt med tallene vist til i kapittel 3.3 *Pandemiens hindringer for forskning*, der andelen som oppga reiserestriksjoner som en hindring for forskning «i stor grad» i perioden, var størst blant forskere (38 %) og professorer (35 %), og noe lavere for postdoktorer (32 %), førsteamanuenser (30 %) og stipendiater (29 %).

Videre ville vi undersøke om det var noen forskjeller i andelen som var litt enig eller helt enig i at de kom til å delta på færre konferanser og møter mellom dem som hadde ansvar for barn, og dem som ikke hadde det i perioden. Her fant vi en viss forskjell. Av dem som hadde ansvar for barn i perioden, svarte 63 prosent at de var litt enig eller helt enig i denne påstanden (37 % litt enig og 27 % helt enig). Av dem som ikke hadde ansvar for barn i perioden, svarte 58 prosent det samme (35 % litt enig og 23 % helt enig). Det er vanskelig å trekke en konklusjon på grunnlag av dette, men det kan tenkes at omlegging til digitale møter og konferanser kan gjøre forskeryrket lettere å kombinere med familieliv for yngre forskere med ansvar for barn. I fritekstsvarene kom det også fram at den nye situasjonen med mindre reisevirksomhet hadde fått flere respondenter til å revurdere egne reiser i framtiden, også på grunn av familie og av klimahensyn.

Selv om flertallet ønsket å redusere reiseaktiviteten i framtida, viser figur 4.4 under at flertallet av respondentene (66 %) var helt uenig eller litt uenig i påstanden om at «nettbaserte vitenskapelige konferanser kan i stor grad erstatte fysiske konferanser, uten at det går ut over det faglige utbyttet» (36 % helt uenig og 30 % litt uenig). Innenfor alle stillingskategorier var også flertallet helt uenig eller litt uenig i denne påstanden.

Figur 4.4.: Nettbaserte vitenskapelige konferanser kan i stor grad erstatte fysiske konferanser, uten at det går ut over det faglige utbyttet.

Andelen som var helt uenig eller litt uenig, var størst for professorer (82 %) etterfulgt av førsteamanuensiser (71 %), stipendiater (69 %), forskere (61 %), postdoktorer (60 %) og lektorer (57 %) (høgskolelektor eller universitetslektor). Flertallet vil altså redusere reisevirksomheten i framtida, men mener likevel at fysiske konferanser er viktige for det faglige utbyttet. Allikevel var nesten én av fire (23 %) litt eller helt enige i at fysiske konferanser i stor grad kunne erstattes med

digitale utgaver (18 % litt enige og 5 % helt enige). Det var altså ikke en «enten/eller»-holdning til akademiske jobbreiser i framtiden, men det å reise eller ikke reise er noe som muligens må vurderes i hvert enkelt tilfelle.

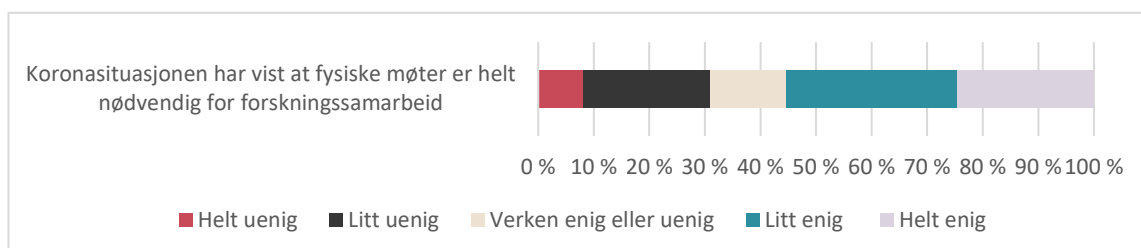
Selv om flertallet var enige i verdien av fysiske konferanser og lignende, ble det i fritekstsvarene også trukket fram at koronapandemien hadde skapt nye muligheter for å delta på vitenskapelige arrangement, nettopp fordi de hadde blitt digitale. For noen ble det for eksempel enklere å formidle forskningsarbeid digitalt:

Digitization of dissemination became very common, so I had various online presentations and webinars of my books both in Europe and the USA. And many conferences are only digital now, so there are opportunities in this situation. (Universitetslektor innen samfunnsvitenskap, inkludert pedagogiske og juridiske fag).

For andre betød digitale konferanser at de slapp å stå i en konflikt om å reise eller ikke reise:

På grunn av korona deltok jeg i konferanser som ble digitale. Hvis de ikke hadde blitt digitale hadde jeg antageligvis ikke kunnet delta ettersom jeg prøver å begrense min reiseaktivitet. (Førsteamanuensis, med ansvar for barn).

Respondentene ble også spurt om de var uenig eller enig i at «koronasituasjonen har vist at fysiske møter er helt nødvendig for forskningssamarbeid». Figur 4.5 viser at flertallet (55 %) var litt enig eller helt enig i denne påstanden.

Figur 4.5.: Fysiske møter er helt nødvendig for forskningssamarbeid.

Innenfor de fleste stillingskategoriene var også flertallet litt enig eller helt enig i denne påstanden. Andelen som var litt enig eller helt enig, var størst blant stipendiater (62 %) og professorer (60 %). Den var noe mindre blant forskere (58 %), postdoktorer (55 %) og førsteamanuenser (51 %), og lavest blant lektorer (høgskolelektor eller universitetslektor (41 %)).

4.3 Oppsummering

Dette kapitlet har dreiet seg om respondentenes tanker om pandemiens langsiktige konsekvenser for egen forskerkarriere og tankene deres om akademisk reisevirksomhet i framtida. Vi finner at det i stor grad var forskere i midlertidige stillinger som var bekymret for framtidig karriere og videre jobbutsikter. Videre har vi vist at 2 av 3 yngre forskere så for seg å redusere antall jobbreiser (som krever fly og overnatting) i framtiden, også av hensyn til familie og klima. Noen pekte også her på at koronapandemien hadde skapt nye muligheter for å delta på arrangementer fordi de hadde blitt digitale. Allikevel mente et godt flertall at fysiske konferanser er viktige for faglig utbytte. Et knapt flertall mente også at fysiske møter er helt nødvendig for forskningssamarbeid.

5 Metode

Dette arbeidsnotatet bygger på nye analyser av datamaterialet fra NIFUs spørreundersøkelse til faglig ansatte ved norske universiteter og høyskoler om konsekvenser og håndtering av koronapandemien. Vi har videre silt svarene (både flervalgsvar og fritekstsvaer) etter alder for å fange opp svar fra faglig ansatte under 45 år, og endte da opp med et totalt utvalg på 1457 respondenter. Disse hadde til sammen lagt igjen 530 fritekstsvaer. Dette kapitlet inneholder mer informasjon om utvalget og analysemetodene.

5.1 Utvalg og analyse av flervalgsvar

Som nevnt over er datamaterialet hentet fra NIFUs spørreundersøkelse til faglig ansatte ved norske universiteter og høyskoler om konsekvenser og håndtering av koronapandemien (Solberg m.fl., 2021). I kapittel 10.3 av denne rapporten finnes detaljert informasjon om trekking av utvalg og gjennomføring av denne surveyen. I korte trekk ble utvalget trukket fra Forskerpersonalregisteret, og ved hjelp av en randomiseringsfunksjon ble 7000 personer valgt ut til være en del av utvalget. I tillegg ble 1000 stipendiater trukket ut (også ved hjelp av randomiseringsfunksjon). Til sammen ble dette et utvalg på 8000 personer. Deretter ble eposter auto-generert og manuelt sjekket. Her fant vi 111 personer uten tilgjengelig epostadresse, og disse ble tatt ut av utvalget. Surveyen ble derfor sendt til 7889 personer. Av disse var det 3673 personer som gjennomførte hele surveyen – eller 46,56 prosent. Det var også 362 personer som gjennomførte deler av surveyen (4.59 %). Til sammen hadde surveyen en svarprosent på 51,15 prosent og et nettoutvalg på 4 035 personer.

Med utgangspunkt i dette datamaterialet silte vi ut respondenter basert på alder og beholdt de respondentene som var under 45 år i 2020. Dette gjorde vi ved å konstruere en aldersvariabel med utgangspunkt i fødselsåret respondentene selv hadde oppgitt. Da fikk vi et utvalg på 1484 respondenter.

Tabellene under viser hvordan respondentene fordeler seg på de ulike bakgrunnsvariablene vi har informasjon om fra Forskerpersonalregisteret. Fordelingen i Forskerpersonalregisteret vises først i kolonnen for «fordeling grunnlag».

Deretter vises fordelingen for bruttoutvalget som består av alle som mottok undersøkelsen. Fordelingen for nettoutvalget består av alle som helt eller delvis besvarte spørreskjemaet. Til slutt vises fordelingen for utvalget benyttet i denne analysen (under 45 år i 2020). Dette utvalget refereres til som «analyseutvalget».

Tabell 5.1: Fordeling etter kjønn.

Kjønn	Fordeling grunnlag	Fordeling bruttoutvalg	Fordeling nettoutvalg	Fordeling analyseutvalg
Kvinne	49,1 %	48,7 %	53,0 %	54,4 %
Mann	50,9 %	51,3 %	45,0 %	43,7 %
Ikke oppgitt				1,8 %
N	21 869	7 889	4 035	1 484

Ut fra tabell 5.1 ser vi at kvinner er noe overrepresentert i nettoutvalget og også noe overrepresentert i utvalget benyttet i denne analysen. Samtidig er det mulig at det i populasjonen for forskere under 45 år er noe flere kvinner enn menn, men dette har vi ikke tilgjengelig informasjon om. Derfor vurderer vi representativiteten med utgangspunkt i den informasjonen vi har tilgjengelig om forskere uavhengig av alder.

Tabell 5.2.: Fordeling etter stilling.

Stilling	Fordeling grunnlag	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Analyseutvalg
Professor	18,9 %	20,9 %	22,0 %	4,8 %
Dosent	0,9 %	1,0 %	1,4 %	0,1 %
Leder	2,3 %	2,6 %	3,6 %	0,6 %
Førsteamanuensis	20,4 %	22,5 %	23,5 %	21,8 %
Amanuensis	0,1 %	0,2 %	0,4 %	0,3 %
Førstelektor	4,6 %	5,1 %	6,2 %	1,5 %
Øvrig fast vit.pers	16,5 %	18,0 %	17,0 %	14,4 %
Postdoktor	7,4 %	8,0 %	5,8 %	14,4 %
Forsker	7,3 %	7,8 %	5,7 %	8,8 %
Stipendiat	20,2 %	12,4 %	13,5 %	32,8 %
Høgskolelærer	1,3 %	1,5 %	0,8 %	0,6 %
N	21 869	7 889	4 035	1 484

Tabell 5.2 viser fordelingen av respondenter etter stilling. Her ser vi at professorer og førsteamanuenser er noe overrepresentert i nettoutvalget og at postdoktorer, forskere og stipendiater er noe underrepresentert. Ser vi derimot på analyseutvalget, er andelen førsteamanuenser relativt lik andelen i grunnlaget. Vi finner her også store forskjeller, i og med at professorer er kraftig underrepresentert og at postdoktorer, forskere og stipendiater er overrepresentert. Forklaringen på disse forskjellene er at analyseutvalget består av dem som er under 45 år i 2020, og at disse stillingene er typiske stillinger for yngre forskere tidlig i karrieren.

Dette kan også forklare hvorfor professorer er underrepresentert i forhold til fordelingen i grunnlaget.

Tabell 5.3 viser hvordan respondentene fordeler seg ut fra fagområde. Ut fra tabellen ser vi at samfunnsvitenskap inkludert pedagogiske og juridiske fag er noe underrepresentert i både nettutvalget og analyseutvalget. Matematikk og naturvitenskap er noe overrepresentert, og humaniora og kunstfag er noe underrepresentert.

Tabell 5.2: Fordeling etter fagområde.

Fagområde	Fordeling grunnlag	Fordeling bruttoutvalg	Fordeling nettutvalg	Fordeling analyseutvalg
Humaniora og kunstfag	13,9 %	14,3 %	16,6 %	12,8 %
Samfunnsvitenskap inkludert pedagogiske og juridiske fag	36,2 %	37,5 %	31,4 %	29,2 %
Matematikk og naturvitenskap	15,6 %	14,8 %	15,7 %	24,0 %
Teknologi	13,1 %	12,3 %	9,3 %	13,3 %
Medisin og helsefag	19,9 %	19,8 %	20,0 %	18,2 %
Lanbruks, fiskerifag og vet. medisin	1,3 %	1,3 %	2,0 %	2,0 %
Annet			4,8 %	0,5 %
N	21 869	7889	4013	1426

5.1.1 Metodiske betraktninger

I forbindelse med denne analysen har vi ekskludert respondenter i lederstillinger (instituttleder/viseinstituttleder, dekan/prodekan/visedekan og forskningssjef). I tillegg ekskluderte vi respondenter som hadde oppgitt «annet» som stilling, ettersom vi ikke kunne vite sikkert at de var vitenskapelig ansatte. Totalt var det 27 personer som hadde oppgitt at de hadde ulike typer lederstillinger eller «annet» som stillingskategori. Dermed stod vi igjen med et utvalg på 1457 respondenter, og dette er utgangspunktet for analysen. Vi har også valgt å slå sammen stillingskategorier med svært få respondenter til en felles kategori. Dette gjelder dosent, amanuensis, høgskolelærer og førstelektor, som er definert som «undervisning andre stillinger». I analysen omtaler vi ikke resultatene fra denne kategorien når vi trekker fram resultater etter variabelen stillingskategori. Tabell 5.4 viser fordelingen av respondenter etter stillingsvariabel.

Tabell 5.3: Fordeling etter stilling i analyseutvalget.

Stilling	Antall	Prosent
Stipendiat	487	33,4 %
Postdoktor	213	14,6 %
Forsker	130	8,9 %
Høgskolelektor	68	4,7 %
Universitetslektor	127	8,7 %
Førsteamanuensis	323	22,2 %
Professor	71	4,9 %
Undervisning andre stillinger	38	2,6 %
Total	1457	100,0 %

I noen tilfeller var det få respondenter i stillingskategoriene høgskolelektor og universitetslektor. Som følge av dette har vi i noen tilfeller slått sammen disse to stillingskategoriene til en felles kategori: «lektorer».

Videre hadde fagområdet «landbruks-, fiskerifag og veterinærmedisin» svært få respondenter og har derfor blitt slått sammen med fagområdet «matematikk og naturvitenskap». Vi omtaler kategorien som «matematikk, naturvitenskap, m.m.» Tabell 5.5 består derfor av respondenter fra alle disse fagområdene.

Tabell 5.4: Fordeling etter fagområde i analyseutvalget.

Fagområde	Antall	Prosent
Humaniora og kunstfag	178	12,2 %
Samfunnsvitenskap, inkludert pedagogiske og juridiske fag	408	28,0 %
Matematikk, naturvitenskap, m.m.	368	25,3 %
Teknologi	184	12,6 %
Medisin og helsefag	258	17,7 %
Annet	60	4,1 %
Total	1456	100,0 %

Tabell 5.6 og 5.7 viser fordeling av respondentene etter ansvar for barn i perioden etter 12. mars og etter kjønn.

Tabell 5.5: Fordeling etter om respondentene hadde ansvar for barn eller ikke i perioden etter 12. mars 2020 i analyseutvalget.

Ansvar for barn	Antall	Prosent
Ja	702	48,5
Nei	745	51,5
Total	1447	100

Tabell 5.6: Fordeling etter kjønn i analyseutvalget.

Kjønn	Antall	Prosent
Kvinne	799	54,8 %
Mann	632	43,4 %
Ikke oppgitt	26	1,8 %
Total	1457	100,0 %

I noen tilfeller omtaler vi resultater som signifikante eller ikke. Dette er basert på videre analyser av forskjeller i gjennomsnitt mellom ulike grupper. Et signifikant resultat vil si at det er signifikante forskjeller i gjennomsnittet på en variabel mellom de gruppene som omtales (signifikansnivå 0,05).

5.2 Analyse av fritekstsvaer

Surveydeltakerne fikk mulighet til å komme med egne beskrivelser av hvordan koronapandemien hadde påvirket dem faglig på en rekke områder i egne fritekstfelt. Disse feltene var plassert nederst i hver kategori – respondentene skulle altså først svare på spørsmål med svaralternativer før de fikk skrive fritt i fritekstfeltet. De åpne feltene for fritekstsvaer var formulert av typen «Hvis du opplevde noen andre hindringer, vennligst beskriv disse» og «Har du flere kommentarer om undervisning, kan du skrive dem her» og lignende.

Totalt kom det inn 530 fritekstsvaer fra yngre forskere under 45 år, og disse fordelte seg på følgende tema: forskning, påvirkning på arbeidssituasjonen, undervisning, veiledning, eksamen, andre viktige ressurser og andre hindringer. Temaene eksamen og andre viktige ressurser ble sett over og ekskludert fra selve analysen, da disse i hovedsak handlet om tilrettelegging og digitalisering av eksamen, og slik sett ikke passet inn i hovedfokus for dette arbeidsnotatet. Vi stod dermed igjen med drøyt 450 fritekstsvaer, og disse ble kodet i analyseprogrammet NVIVO.

På grunn av tidsbegrensninger har vi kodet fritekstsvarene kun etter hva yngre forskere har svart som gruppe, og ikke etter de ulike bakgrunnsvariablene. Vi mener likevel vi får dekket relevante forskjeller mellom ulike typer yngre forskere på tvers av kjønn, ansvar for barn, stillingskategori og fagområde gjennom den kvantitative analysen. Dessuten har vi valgt å legge inn informasjon om relevante bakgrunnsvariabler i stikkordsform under alle sitatene.

Analysene i NVIVO resulterte i 122 deskriptive koder som videre ble gruppert inn i 14 kategorier. Eksempler på kategorier var «Digital undervisning er mer krevende enn fysisk undervisning», «Pandemien gjorde forskningsarbeidet mer krevende», «Pandemien førte til negativ påvirkning av egen helse», «Pandemien har forsinket forskningsarbeidet» og «Utfordrende å få tidskabelen til å gå opp med omsorgsoppgaver». De 14 kategoriene ble igjen sortert etter de tre tematiske

områdene i arbeidsnotatet; 1) arbeidssituasjon, 2) forskning og 3) tanker om framtiden.

5.3 Datamateriale fra intervjuer

Til NIFUs hovedundersøkelse om konsekvenser og håndtering av koronapandemien ved norske universiteter og høyskoler (Solberg m.fl. 2021) ble det i tillegg til en survey også gjennomført 36 intervjuer med ledelse og administrativt ansatte ved tre institusjoner i UH-sektoren. Intervjuguidene tok overordnet utgangspunkt i generelle utfordringer og gevinster etter nedstengningen, kommunikasjon og samarbeid internt og eksternt, beslutningsprosesser og tiltak, digital kompetanse, samt framtidsutsikter. Intervjuene hadde ikke fokus på yngre forskeres situasjon. Dette temaet ble allikevel nevnt av noen informanter, og vi ville derfor inkludere relevant materiale fra intervjuene som et supplement til materialet fra spørreundersøkelsen. Vi har tatt utgangspunkt i intervjuoppsummeringene som ble laget til NIFUs hovedundersøkelse, og trukket ut enkelte beskrivelser som var relevante for dette arbeidsnotatet.

Referanser

- De Gruyter (2020) Locked down, Burned out. Publishing in a Pandemic: the impact of Covid on Academic Authors. December 2020. De Gruyter. Berlin.
- De Gruyter insight team (2020) Author pulse survey coronavirus crisis. Market research findings, May 2020. De Gruyter. Berlin.
- Gunnes, H., Madsen, A.Å., Ulvestad, M.S., Wendt, K.K., Langfeldt, L., (2020) Kartlegging av postdoktorstillingen: Mål, praksis og erfaringer. NIFU-Rapport 2020:31.
- Läraryrket Universitet & Högskola (2020) Enkätundersökning gällande arbetssituationen för personal vid universitet och högskola med anledning av Corona pandemin. <https://www.lararforbundet.se/avdelningar/universitetoch-hogskola/artiklar/en-redan-anstrangd-lararkaer-pressas-an-hardare-under-corona>
- Solberg, E., Hovdhaugen, E., Gulbrandsen, M., Scordato, L., Svartefoss, S.M., Eide, T. (2021) Et akademisk annerledesår: Konsekvenser og håndtering av koronapandemien ved norske universiteter og høgskoler. NIFU-rapport 2021:9.
- Stipendiatorganisasjonene i Norge [SiN] (2020) COVID-19 related project delays and contract extension applications: Results from a nationwide survey among PhDs and postdocs in Norway.

Vedlegg 1: Spørreskjema til faglig ansatte

Nasjonal spørreundersøkelse om hvordan du opplevde korona-nedstengingen i UH-sektoren

Koronapandemien har fått stor betydning for alle høyere utdanningsinstitusjoner i Norge. Fra 12. mars og store deler av vårsemesteret ble campus stengt og institusjonene gikk over til nettbasert undervisning og hjemmekontor. Liknende tiltak har gjeninnetruddet utover høsten. På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet undersøker NIFU (Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning) håndteringen og konsekvensene av situasjonen. De fleste spørsmålene i denne undersøkelsen handler om vårsemesteret, men noen tar også for seg dagens situasjon og perspektiver framover. Ved å svare på undersøkelsen gir du samtykke til deltakelse.

Bakgrunnsopplysninger

Hva var din hovedstilling våren 2020?

- (1) Professor
- (2) Dosent
- (3) Førsteamanuensis
- (4) Førstelektor
- (5) Amanuensis
- (6) Instituttleder/viseinstituttleder
- (7) Dekan/prodekan/visedekan
- (8) Universitetslektor
- (9) Høgskolelektor
- (10) Høgskolelærer
- (11) Forskningssjef
- (12) Forsker
- (13) Postdoktor
- (14) Stipendiat
- (15) Annet

Hvis annet, vennligst spesifiser

Er du

- (1) Mann
- (2) Kvinne
- (3) Ønsker ikke å svare

Hvilket år er du født?

Fagområde og fagfelt

Hvilket fagområde underviste og/eller forsket du hovedsakelig innenfor våren 2020?

- (1) Humaniora og kunstfag
- (2) Samfunnsvitenskap, inkludert pedagogiske og juridiske fag
- (3) Matematikk og naturvitenskap
- (4) Teknologi
- (5) Medisin og helsefag
- (6) Landbruks-, fiskerifag og veterinærmedisin
- (7) Annet

Hvis annet, vennligst spesifiser

Vennligst angi fagfelt innen humaniora og kunsthøgskolefag

- (1) Språkvitenskapelige fag
- (2) Litteraturvitenskapelige fag
- (3) Kulturkunnskap
- (4) Historie
- (5) Arkeologi
- (6) Folkloristikk, etnologi
- (7) Musikkvitenskap
- (8) Kunsthistorie
- (9) Arkitektur og design
- (10) Teologi og religionsvitenskap
- (11) Filosofiske fag
- (12) Filmvitenskap
- (13) Teatervitenskap
- (14) Visuell kunst
- (15) Scenekunst og film
- (16) Utøvende og skapende musikk
- (17) Andre fag/flerfaglig, humaniora og kunsthøgskolefag

Vennligst angi fagfelt innenfor samfunnsvitenskap

- (1) Økonomi
- (2) Sosiologi
- (14) Rettsvitenskap og kriminologi
- (3) Urbanisme og fysisk planlegging
- (4) Statsvitenskap og organisasjonsteori
- (5) Sosialantropologi
- (6) Psykologi
- (8) Lærerutdanning og pedagogiske fag
- (9) Samfunnsgeografi
- (10) Demografi
- (11) Medievitenskap og journalistikk
- (12) Biblioteks- og informasjonsvitenskap
- (13) Samfunnsvitenskapelige idrettsfag
- (15) Sosialt arbeid

- (16) Kvinne- og kjønnsstudier
- (17) Andre fag/flerfaglig, samfunnsvitenskap

Vennligst angi fagfelt innenfor matematikk og naturvitenskap

- (1) Matematikk
- (3) Informatikk
- (4) Fysikk
- (5) Geofag
- (6) Kjemi
- (7) Biofag
- (8) Andre fag/flerfaglig, matematikk og naturvitenskap

Vennligst angi fagfelt innenfor medisin og helsefag

- (1) Basale medisinske/odontologiske fag
- (2) Klinisk medisinske fag
- (3) Sykepleierfag
- (4) Fysioterapi/ergoterapi
- (5) Idrettsmedisinske fag
- (6) Translasjonsforskning
- (7) Andre fag/flerfaglig, medisin og helsefag

Vennligst angi fagfelt innenfor teknologi

- (1) Berg- og petroleumsfag
- (4) Materialteknologi
- (5) Bygningsfag
- (6) Elektrotekniske fag
- (2) Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- (3) Kjemisk teknologi
- (7) Maskinfag
- (8) Marin teknologi
- (9) Bioteknologi
- (10) Næringsmiddelteknologi
- (11) Miljøteknologi
- (12) Medisinsk teknologi
- (13) Nanoteknologi
- (14) Industri- og produktdesign

(15) Andre fag/flerfaglig, teknologi

Vennligst angi fagfelt innenfor landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin

- (1) Landbruksfag
- (2) Fiskerifag
- (3) Veterinærmedisin
- (4) Andre fag/flerfaglig, landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin

Hjemmesituasjon

Da campus stengte, hadde du tilgang på egnet sted for å arbeide?

- (1) Ja, tilgang til god arbeidsplass
- (2) Ja, tilgang til arbeidsplass, men ikke godt egnet (pga plassmangel, støy, dårlig ergonomi e.l)
- (3) Nei

Da campus stengte, hadde du ansvar for barn hjemme som en følge av stengt barnehage/skole etter 12. mars?

- (1) Ja
- (2) Nei

Hadde du ansvar for å organisere hjemmeskole for barn?

- (1) Ja, hadde aleneansvar for gjennomføring av hjemmeskole for barn
- (2) Ja, delte ansvaret for gjennomføring av hjemmeskole for barn med partner
- (3) Nei

Samlet tidsbruk

Hvordan påvirket nedstengningen etter 12.mars og tiltakene resten av vårsemesteret hvor mye tid du brukte på følgende aktiviteter?

	Mye mer tid	Noe mer tid	Like mye tid	Noe mindre tid	Mye mindre tid	Ikke aktuelt
Planlegging og forberedelse av undervisning	(1) ☐	(2) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(5) ☐	(4) ☐
Gjennomføring av undervisning	(1) ☐	(2) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(5) ☐	(4) ☐
Forskning	(1) ☐	(2) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(5) ☐	(4) ☐
Veiledning av bachelor/masteroppgaver	(1) ☐	(2) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(5) ☐	(4) ☐
Veiledning av doktorgradsstudenter	(1) ☐	(2) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(5) ☐	(4) ☐
Vitenskapelig formidling	(1) ☐	(2) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(5) ☐	(4) ☐
Allmennrettet formidling	(1) ☐	(2) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(5) ☐	(4) ☐
Søknadsarbeid	(1) ☐	(2) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(5) ☐	(4) ☐
Samarbeid med aktører i samfunns- og næringsliv	(1) ☐	(2) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(5) ☐	(4) ☐
Internasjonalt samarbeid	(1) ☐	(2) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(5) ☐	(4) ☐
Administrasjon	(1) ☐	(2) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(5) ☐	(4) ☐
Bistillinger og arbeid/verv utenom hovedstilling	(1) ☐	(2) ☐	(6) ☐	(7) ☐	(5) ☐	(4) ☐

Organisatoriske forhold ved din institusjon

Hvor enig er du i følgende påstander om organisatoriske forhold ved institusjonen i perioden 12. mars og ut vårsemesteret?

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Ikke aktuelt
Institusjonen ga tydelige forventninger om hvordan	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Ikke aktuelt
undervisningen og andre faglige aktiviteter skulle legges om						
Jeg fikk tilstrekkelig frihet til å legge om undervisningen etter egne vurderinger	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Institusjonen la til rette for erfaringsutveksling mellom kolleger om hvordan undervisningen skulle legges om	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Jeg hadde til enhver tid oversikt over gjeldende korona-tiltak ved min institusjon	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Min institusjon praktiserte smitteverntiltakene fleksibelt og åpnet for nødvendige tilpasninger innenfor det gjeldende regelverket	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Min nærmeste leder min var tilgjengelig når jeg trengte det	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Ved min institusjon hadde vi tilstrekkelig støtte for håndtering av forsinkelser/endringer i forskningsprosjekter som skyldtes nedstengingen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Ved min institusjon ble det gjort et godt arbeid med å ivareta arbeidsmiljøet under nedstengningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

Oppgaver våren 2020

Hadde du eller skulle du i perioden 12. mars og ut vårsemesteret hatt

	Ja	Nei
Undervisning	(1) ☐	(2) ☐
Forskning	(1) ☐	(2) ☐
Veiledning av bachelor- eller masterstudenter	(1) ☐	(2) ☐
Veiledning av doktorgradsstudenter	(1) ☐	(2) ☐
Ansvar for planlegging eller gjennomføring av eksamen	(1) ☐	(2) ☐
Ledelse/koordinering av studieprogram	(1) ☐	(2) ☐
Ledelse/koordinering av forskningsgruppe	(1) ☐	(2) ☐
Ledelse av eksternt finansiert forskningsprosjekt/-senter	(1) ☐	(2) ☐

Omfang av din undervisning

Hvor stor andel av din regulære undervisningsvirksomhet foregikk nettbasert før 12. mars?

- (1) Ingenting
- (2) Under halvparten
- (3) Over halvparten
- (5) Alt

I hvilken grad opplevde du at følgende forhold hindret deg i å tilby nettbasert undervisning i samme omfang som opprinnelig planlagt? Svar for perioden 12. mars og resten av vårsemesteret

	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke aktuelt
Manglende tilgang på digital infrastruktur (tilgang til utstyr,	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐

	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke aktuelt
nettforbindelse, etc.)				
Manglende egen digital kompetanse	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Ansvar for barn/hjemmeskole	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Uhensiktsmessig kontor/arbeidsplass	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Manglende administrativ støtte fra lærestedet	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Manglende teknisk støtte fra lærestedet	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Manglende pedagogisk støtte fra lærestedet	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Usikkerhet eller problemer knyttet til personvern hensyn	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Usikkerhet eller problemer knyttet til opphavsrett	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Hvis du opplevde noen andre hindringer, vennligst beskriv disse

Måtte du gjøre vesentlige endringer i undervisningen da den ble nettbasert?

- (2) Nei, undervisningen min var hovedsakelig nettbasert fra før
- (4) Nei, jeg kunne stort sett tilpasse det opplegget jeg hadde til nettbasert undervisning
- (5) Ja, jeg måtte gjøre vesentlige endringer i det opplegget jeg hadde

Gjennomføring og opplegg for undervisning

Hvor enig er du i de følgende påstandene om din egen undervisning i perioden 12. mars og ut vårsemesteret??

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Ikke aktuelt
Jeg klarte å lage gode opplegg for nettbasert undervisning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Jeg lyktes godt med å engasjere studentene i diskusjoner på nett	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Jeg oppfordret studentene til å gi innspill til forbedringer av den nettbaserte undervisningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Jeg gjorde konkrete endringer i min egen nettbaserte undervisning som følge av studentenes innspill	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

Hvor enig er du i de følgende påstandene om studentenes deltagelse i din undervisning i perioden 12. mars og ut vårsemesteret?

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Ikke aktuelt
Det var få studenter som tok ordet eller stilte spørsmål i de nettbaserte undervisningssituasjonene	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Jeg tror at studentene fikk med seg mer av undervisningen når den var tilgjengelig i opptak	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Jeg tror at studentene mine ville ha lært mer om de hadde vært fysisk til stede på lærestedet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Ikke aktuelt
Live-streamet undervisning ga god anledning til å besvare spørsmål fra studentene	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

Har du flere kommentarer om undervisning, kan du skrive dem her:

Eksamen

Måtte du endre eksamensform som en følge av nedstengingen av campus våren 2020?

- (1) Ja
 (2) Nei

Hvor enig er du i de følgende påstandene om eksamen?

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Ikke aktuelt
Overgang til hjemmeksamen medførte ekstra arbeid med å utforme nye typer oppgaver	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Hjemmeksamen passet godt for det faget/studieprogrammet jeg underviste i dette vårsemesteret	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Nettbasert muntlig eksamen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

Helt uenig Litt uenig Verken enig eller uenig Litt enig Helt enig Ikke aktuelt

fungerte like godt som en fysisk muntlig eksamen

Har du flere kommentarer om eksamen, kan du skrive dem her:

Veiledning

Hvor enig/uenig er du i følgende påstander om veiledning av bachelor/masterstudenter i perioden 12. mars og ut vårsemesteret?

Helt uenig Litt uenig Verken enig eller uenig Litt enig Helt enig Ikke aktuelt

Den muntlige veiledningen ble erstattet med skriftlig tilbakemelding

(1) (2) (3) (4) (5) (6)

Veiledning over nett fungerte godt som alternativ til vanlig veiledning

(1) (2) (3) (4) (5) (6)

Det var vanskelig å holde kontakt med studentene når man ikke kunne møtes på campus

(1) (2) (3) (4) (5) (6)

Hvor enig/uenig er du i følgende påstander om veiledning av doktorgradsstudenter i perioden 12. mars og ut vårsemesteret?

Helt uenig Litt uenig Verken enig eller uenig Litt enig Helt enig Ikke aktuelt

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Ikke aktuelt
Den muntlige veiledningen ble erstattet med skriftlig tilbakemelding	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Veiledning over nett fungerte godt som alternativ til vanlig veiledning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Det var vanskelig å holde kontakt med doktorgradsstudentene når man ikke kunne møtes på campus	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

Har du flere kommentarer om veiledning kan du skrive dem her:

Forskning

I hvilken grad er din forskningsvirksomhet vanligvis avhengig av følgende ressurser?

	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke aktuelt
Tilgang på utstyr eller verktøy som jeg ikke har hjemme	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Reising innenlands	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Reising utenlands	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Tilgang på laboratorier eller lignende fasiliteter	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Feltarbeid	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐

	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke aktuelt
Fysisk tilgang på bibliotek eller samlinger	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Fysisk kontakt med informanter, pasienter eller andre grupper	(1) ☐	(2) ☐	(4) ☐	(5) ☐

I hvilken grad ble forskningen din hindret av følgende faktorer i perioden 12. mars og ut vårsemesteret?

	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke relevant
Manglende tilgang på utstyr eller verktøy som jeg ikke har hjemme	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐
Manglende tilgang på laboratorier	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐
Mindre rom for å gjøre feltarbeid	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐
Manglende fysisk tilgang på bibliotek eller samlinger	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐
Manglende fysisk kontakt med informanter, pasienter eller andre grupper	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐
Reiserestriksjoner	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐

Hvor enig/uenig er du i følgende påstander om forskningen din i perioden 12. mars og vårsemesteret?

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Ikke aktuelt
Jeg fikk mer tid til å konsentrere meg om forskningen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Koronasituasjonen frambragte ideer og kunnskapsbehov som jeg har fulgt opp eller vil følge opp i	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Ikke aktuelt
min egen forskning						
På grunn av koronasituasjonen tok jeg i bruk andre metoder for empirisk arbeid	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Koronasituasjonen hindret meg i å drive allmennrettet formidling	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Koronasituasjonen skapte økt behov og/eller interesse for allmennrettet formidling av min forskning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Koronasituasjonen begrenset mitt samarbeid med kolleger og fagfeller ved egen institusjon	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Koronasituasjonen begrenset mitt samarbeid med kolleger og fagfeller utenfor min institusjon	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Koronasituasjonen hindret meg i å delta i samarbeidsprosjekter med aktører i samfunns- og næringsliv	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

Har du flere kommentarer om forskning kan du skrive dem her:

For doktorgradsstudenter

Hvor enig er du i følgende påstander om ditt doktorgradsløp i perioden 12. mars og ut vårsemesteret?

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig
Nettbasert veiledning fungerte godt for meg, som alternativ til vanlig veiledning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Jeg ble overlatt til meg selv under nedstengingen, og hadde lite kontakt med veileder	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Tror du at du på grunn av nedstengningen vårsemesteret 2020 vil komme til å bli forsinket i doktorgradsløpet ditt?

- (1) Nei
- (2) Ja, mindre enn ett semester
- (3) Ja, ett semester eller mer
- (4) Vet ikke

Min institusjon har tilbudt meg forlengelse av doktorgradsperioden

- (1) Ja
- (2) Nei

Digital kompetanse og undervisning

Hvor enig/uenig er du i følgende påstander om din egen digitale kompetanse?

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Ikke aktuelt
Jeg hadde den digitale kompetansen jeg trengte for å	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Ikke aktuelt
håndtere undervisningsoppgavene mine i perioden 12. mars og ut vårsemesteret						
På grunn av koronasituasjonen har jeg styrket mine ferdigheter i teknisk bruk av digitale undervisningsverktøy (f.eks. videoopptak, streaming og digitalt undervisningsrom)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
På grunn av koronasituasjonen har jeg styrket mine ferdigheter i pedagogisk bruk av digitale undervisningsverktøy	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Jeg har den digitale kompetansen jeg trenger for å håndtere undervisningsoppgavene mine i dag	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

I hvilken grad har disse ressursene vært viktige for din evne til å håndtere de digitale utfordringene som oppstod etter 12. mars og ut vårsemesteret?

	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke i det hele tatt	Ikke aktuelt
Min egen tidligere erfaring med nettbasert undervisning	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Egen prøving og feiling, da utfordringene oppstod	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Tips og hjelp fra kollegaer og partnere	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Hjelp og veiledning fra administrasjon og IT-støtte ved min egen institusjon	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Hjelp og veiledning fra	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke i det hele tatt	Ikke aktuelt
institusjonens pedagogiske miljø (herunder læringssenter/ressurssenter)					
Kurs og opplæring i regi av min egen institusjon	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Kurs og opplæring i regi av andre aktører	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Tips og ideer fra nettverk i sosiale medier	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐
Råd og innspill fra studenter	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐

Hvis andre ressurser har vært viktige, vennligst spesifiser

Høsten og perspektiver framover

Hvor stor andel av undervisningen din så langt høsten 2020 har foregått nettbasert?

- (1) Ingenting
- (2) Under halvparten
- (3) Over halvparten
- (4) Alt
- (5) Ikke aktuelt/har ikke undervisning dette semesteret

Når koronasituasjonen er over, ønsker jeg å gjennomføre undervisningen min...

- (1) kun med fysiske undervisningsformer
- (2) med innslag av digital undervisning, men hovedvekt på fysiske undervisningsformer

- (3) med omtrent like mye fysisk som digital undervisning
- (4) med hovedvekt på digital undervisning, men innslag av fysiske undervisningsformer
- (5) kun med digital undervisning
- (6) Vet ikke

Hvis du ser konsekvensene av koronasituasjonen i et lengre perspektiv, hvor enig/uenig er du i følgende påstander?

	Helt uenig	Litt uenig	Verken enig eller uenig	Litt enig	Helt enig	Ikke aktuelt
Jeg kommer til å delta på færre konferanser og møter som krever reising (med fly/overnatting)	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Koronasituasjonen har vist at fysiske møter er helt nødvendig for læring	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Koronasituasjonen har vist at fysiske møter er helt nødvendig for forskningssamarbeid	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Koronasituasjonen har hevet min digitale kompetanse	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Nettbaserte forelesninger kan i stor grad erstatte fysiske forelesninger, uten at det går ut over studentenes læringsutbytte	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Nettbaserte seminarer/gruppeundervisning kan i stor grad erstatte fysiske seminarer, uten at det går ut over læringsutbyttet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Nettbaserte vitenskapelige konferanser kan i stor grad erstatte fysiske konferanser, uten at det går ut over det faglige utbyttet	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐
Koronasituasjonen vil ha	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐

Helt uenig Litt uenig Verken enig eller uenig Litt enig Helt enig Ikke aktuelt

negative konsekvenser for
min fremtidige karriere

**Har du andre kommentarer om hvordan koronasituasjonen har påvirket
arbeidssituasjonen din kan du skrive dem her**

Takk for at du deltok i undersøkelsen!

Tabelloversikt

Tabell 5.1: Fordeling etter kjønn.....	60
Tabell 5.2.: Fordeling etter stilling.....	60
Tabell 5.2: Fordeling etter fagområde.....	61
Tabell 5.3: Fordeling etter stilling i analyseutvalget.....	62
Tabell 5.4: Fordeling etter fagområde i analyseutvalget.....	62
Tabell 5.5: Fordeling etter om respondentene hadde ansvar for barn eller ikke i perioden etter 12. mars 2020 i analyseutvalget.....	62
Tabell 5.6: Fordeling etter kjønn i analyseutvalget.....	63

Figuroversikt

Figur 2.1 Tilgang til egnet arbeidsplass.....	13
Figur 2.2: Organisatoriske forhold ved egen institusjon.....	15
Figur 2.3 Organisatoriske forhold ved egen institusjon.....	16
Figur 2.4: Tidsbruk på undervisning og administrasjon i perioden.....	19
Figur 2.5: Tidsbruk på veiledning i perioden.....	25
Figur 2.6: Stipendiatenes opplevelse av veiledningen.....	26
Figur 2.7: Veiledning av doktorgradsstipendiater.....	29
Figur 3.1: Organisatoriske forhold ved egen institusjon - støtte ved forsinkelser i forskningsprosjekter.....	31
Figur 3.2: Avhengighet av ressurser til forskningsvirksomhet.....	32
Figur 3.3: Hindringer for forskning.....	33
Figur 3.4 Reiserestriksjoner som hindring for forskning etter aldersgruppe.....	36
Figur 3.5: Negative påstander om forskningssamarbeid og formidling i perioden.....	38
Figur 3.6: Positive påstander om forskning i perioden.....	39
Figur 3.7: Fordeling av respondentene for påstanden «Jeg fikk bedre tid til å konsentrere meg om forskningen» for dem som hadde ansvar for barn i perioden, og dem som ikke hadde det.....	40
Figur 3.8 Tidsbruk på forskning og søknadsarbeid i perioden.....	43
Figur 3.9: Tidsbruk på samarbeid i perioden.....	45
Figur 3.10: Tidsbruk på formidling i perioden.....	48
Figur 4.1 : Koronasituasjonen vil ha negative konsekvenser for min fremtidige karriere.....	53
Figur 4.2.: Påstanden om at koronasituasjonen vil ha negative konsekvenser for min fremtidige karriere etter aldersgruppe.....	53
Figur 4.3: Deltakelse på konferanser og møter som krever reising i framtida.....	55

Figur 4.4.: Nettbaserte vitenskapelige konferanser kan i stor grad erstatte fysiske konferanser, uten at det går ut over det faglige utbyttet.	56
Figur 4.5.: Fysiske møter er helt nødvendig for forskningssamarbeid.....	57

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Nordic institute for Studies in
Innovation, Research and Education

www.nifu.no